

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Delalut, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, inž. Stane Lenasi, inž. Vlado Rac, Jože Sater, Tone Vehovar, inž. Jože Zunec

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar
Tel. int. 304Tisk: CP Mariborski tisk
Maribor

POMEN OBVEŠČENOSTI

V zadnjih desetih letih se je obveščanje delavcev v slovenskih podjetjih zelo razvilo, saj se je samo število tovarniških glasil podeseterilo, da o drugih sredstvih in načinih obveščanja ne govorimo. Pa vendar — če bi kdo mislil, da lahko zdaj, ko nekateri podatki kažejo, da je v Sloveniji že vsak drugi delavec obveščen o dogajanjih v lastnem podjetju, govorimo le še o tem, kako načine in sredstva obveščanja čim bolj popestriti in izboljšati, bi se vseeno zmotil.

Rezultati neke raziskave, ki je bila jeseni 1967 izvedena v štirih slovenskih podjetjih, kažejo med drugim tudi naslednjo podobo:

ne ve, kdo odloča	članov DS %	delavcev %
— o letnem planu	19	40
— o cenah izdelkov	27	48
— o delitvi dohodka	23	42
— o delitvi osebnih dohodkov	21	41
— o sprejemu novincev	24	45
— o odpustu delavcev	24	44
— o kaznovanju delavcev	23	46
— o določanju kandidatov za samoupravne organe	25	48

Neka druga raziskava, ki je analizirala normativne akte industrijskih delovnih organizacij, pa je med drugim pokazala, da 2 % statuten informiranja delavcev sploh ne omenja, 13 % statuten ne govori o sredstvih informiranja, 49 % (torej skoraj polovica) statuten pa nima določil, kdo odgovarja za obveščanje delavcev v podjetju.

Čeprav si danes ne tajimo več resnice, da je v vsakem podjetju določen odstotek ljudi, ki jih na svetu ne zanima kaj drugega kot delo in plača, pa je jasno tudi, da med nepoučenostjo delavcev o njihovih osnovnih pravicah in malomarnim ali šablonskim

načinom obveščanja prav gotovo obstaja vzročna zveza, korenine pa so marsikje že kar v statutih oziroma v celotnem sistemu odnosov v delovnih organizacijah.

Če se ozremo po podjetjih v tako imenovani Koroški regiji in upoštevamo le tista, ki imajo več kot 100 zaposlenih, vidimo, da od 14 le 3 izdajajo mesečna glasila oziroma redna obvestila za svoje delavce, nadaljnja 3 pa jih občasno obveščajo o svojem delu prek lokalnih radijskih postaj v Slovenjem Gradcu in Radljah. Ostala zelo preprosto obešajo zapisnike z zasedanj delavskih svetov (kakrašni pač so) na oglasne deske ter občasno ali po potrebi sklicujejo sestanke po obratih. In to je dobesedno vse.

Kakor je torej stanje po podjetjih (milo rečeno) izredno raznoliko, danes prav tako ne moremo reči, da bi pri odgovornih forumih in političnih organih obstajalo enotno mnenje o pomenu obveščanja v delovnih organizacijah, iz katerega bi se oblikoval enoten nastop in za daljšo dobo morda delovni načrt glede obveščanja.

Republiška zveza sindikatov je prva dojela, da predstavlja 220 glasil delovnih skupnosti, ki izhajajo mesečno v nakladi četrta milijona (take naklade ne doseže noben slovenski list!), izredno močno sredstvo za vzgojo, izobrazbo in politično oblikovanje delavcev. Sindikati so bili tudi tisti, ki so podprli osnovanje Združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, dajejo pa mu tudi vso podporo. Katedra za novinarstvo pri visoki šoli

(Nadaljevanje na 3. strani)

IZ VSEBINE

Začeli smo vlivati v vakuum — Kako je z jeklarstvom na Zahodu — Z zasedanja delavskega sveta — Ihta pri gradnji jeklolivarn — Na sejmu tehnike v Beogradu in na lesnem sejmu v Ljubljani — Sklepi upravnega odbora — Komunisti so ocenili reorganizacijo ZK v občini — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Za vroče in deževne dni — Športne vesti

Pot k domačiji

Analiza osebnih dohodkov za MAJ 1968

Delovna enota	Izplačani OD	OD po enotah in ceniku del	Dodatek za stalnost	Dodatek za let. dopust in ostalo	OD po uspehu DE	Poprečni OD	
						maj 67	maj 68
1	2	3	4	5	6	7	8
Topilnica	249.553,71	192.899,26	12.729,83	24.359,18	19.565,44	824,51	1.057,43
Livarna	424.322,70	335.953,84	22.956,42	40.552,25	24.860,19	746,70	977,70
Valjarna	308.668,05	232.412,94	14.267,57	25.266,15	36.721,39	814,12	1.015,36
Kovačnica	234.413,14	182.086,57	12.389,88	18.418,43	21.518,26	807,77	1.015,18
Termična obdelava	66.888,11	54.132,26	3.173,09	6.161,98	3.420,78	808,08	998,33
Mehanska obdelava	535.389,84	403.785,59	27.275,48	44.255,41	60.073,36	738,50	959,48
Vzmetarna	84.310,16	65.538,07	3.973,14	4.594,14	10.204,81	906,74	958,07
Jeklovlek	46.756,29	35.214,78	1.827,96	5.743,51	3.970,04	720,00	954,21
Energetski	104.807,85	82.842,66	4.759,51	11.173,89	6.031,79	794,00	998,17
Strojni remont	229.811,08	178.963,45	9.981,38	18.363,29	22.502,96	794,59	1.035,19
Elektroremont	118.887,98	90.732,58	5.313,15	14.100,88	8.741,37	807,24	1.033,81
Gradbeni remont	57.005,11	45.156,81	3.378,55	6.308,76	2.160,99	784,71	934,51
Promet	104.377,66	86.878,44	5.237,18	8.702,10	3.559,94	761,11	994,07
OTKR	220.205,56	161.841,34	11.120,84	24.568,65	22.674,73	772,71	991,92
Uprava	385.390,08	282.335,44	20.851,34	51.698,78	30.504,52	745,60	1.003,62
IVD skupina	17.755,68	15.246,63	745,44	1.763,61	—	654,06	710,23
PODJETJE	3.188.543,00	2.446.020,66	159.980,76	306.031,01	276.510,57	776,37	997,04

KOMUNISTI SO OCENILI REORGANIZACIJO ZK V OBČINI

24. junija je bila na Ravnah seja občinske konference ZKS, ki ji je prisostvoval tudi član CK ZKJ tov. Marjan Orožen. Navzoči so na njej razpravljali o tem, kako je uspela reorganizacija ZK v občini, ter izvolili delegate za VI. kongres ZKS.

Razprava je pokazala, da je bil tehnični del reorganizacije opravljen razmeroma hitro, medtem ko se je vsebinski in idejni del ponekod izmaličil oziroma so mnogi člani v novih oblikah ohranili staro miselnost. Marsikdo si je tolmačil reorganizacijo tako, da ga je rešila mnogih nalog, dela in sestankov, češ to se zdaj itak prenese na samoupravne organe v podjetjih. Nameravana razširitev dejavnosti komunistov iz delovnih organizacij na krajevne skupnosti je ponekod pokazala, da člani niso delali ne v podjetjih ne zunaj njih.

Druga napaka, na katero je opozorila konferenca, je bila, da je bilo sprejetih na raznih sejah sicer mnogo dobrih dogovorov, da pa so se premalo izvajali. Vodstva ZK so prirejala vse premalo razprav s člani ZK in drugimi občani o aktualnih vprašanjih v občini. Delovala so preveč forumsko in premalo razgibala članstvo k izmenjavi mnenj, zato se je vpliv komunistov vse premalo poznal v življenju delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in občine.

Seveda kritika konference ni veljala za vse osnovne organizacije v enaki meri. Tako so se npr. v krajevni organizaciji ZK na Ravnah odločili za to, da bodo člani obravnavali aktualne teme po interesnih skupinah, posebno zanimive in pereče probleme pa bi obravnavali skupno. V železarni so komunisti dali spodbudo za razpravo o akcijskem načrtu, prav tako pa sodelujejo pri razpravah o integraciji.

Tov. Orožen je v svoji diskusiji med drugim dejal, da so dogodki v zadnjem času (študentske demonstracije itd.) pokazali, da so bile naše politične organizacije slab prevodnik razpoloženja v delovnih množicah in je zato prišlo do stihijskih izbruhov.

Res je, da se smernice, ki sta jih izdala predsedstvo in IK CK ZKJ v marsičem pokrivajo z ugotovitvami občinskih konferenc, nova pa je v njih ugotovitev, da se pri nas pogloblja razlika med teorijo in prakso in se zato naspotja zaostrojuje. Od izvajanja teh smernic je odvisna afirmacija ZK in zupanje delovnih ljudi vanjo. To pomeni, da morajo komunisti iz splošnih smernic postavljati sebi konkretne zadolžitve, doseči nove vsebine dogovorov in jih uresničevati s konkretno akcijo.

Čeprav na seji še niso bili izoblikovani konkretni sklepi za učinkovitejše delo ZK v prihodnjem obdobju (te je komisija medtem izdelala in jih posredovala članom konference), je bilo iz razprave mogoče povzeti, da komunisti v ravenski občini nameravajo preiti na konkretne zadolžitve posameznih članov pri izvajanju konkretnih dogovorov v okviru smernic. Trudili se bodo, da bodo sekretariati organizatorji izmenjave mnenj, ne pa forumi, ki bi odločali v imenu članstva. Komunisti bodo tudi v prihodnje sodelovali v razpravah o gospodarjenju podjetij, verjetno pa ne bodo dopustili, da bi za fasado ZK potekale tehnične konference. Izvedli bodo dogovor o višini štipendij in o kriteriju njihovega deljevanja. V vsej svoji dejavnosti pa bodo stremeli od sedanjih zunanjih oblik reorganizacije ZK k vsebinsko bolj plodnemu delu.

Na koncu je konferenca izvolila za VI. kongres naslednje delegate:

Filip Rožanc, železarna Ravne,
Franc Hraštnik, železarna Ravne,
Ivan Žagar, rudnik Mežica,
Jernej Kožar, osnovna šola Ravne,
Metka Steržaj, gimnazija Ravne.

m. k.

OBISK AVSTRIJSKE ŠTUDIJSKE DELEGACIJE

14. junija nas je obiskala profesionalna skupina za gospodarstvo avstrijske kartelne zveze na Štajerskem. V skupini, ki je štela 25 članov, so bili znani avstrijski strokov-

njaki ekonomske in drugih znanosti, med njimi univerzitetni profesorji, ki jih je vodil dr. Gürte, spremljala pa sta jih ekonomski svetnik naše ambasade tov. Stojan Zlatkovič in svetnik dr. Bogdan Novak.

Namen obiska je bil seznaniti se z našo gospodarsko reformo in našim samoupravnim sistemom nasploh, posebej pa ob konkretnem primeru naše železarne. Razgovorov so se z naše strani udeležili vsi direktorji pod vodstvom glavnega direktorja Klančnika.

V prijetnem okolju konferenčnega salona naše študijske knjižnice se je razvila živahna in odkrita debata, saj so gostje takoj na začetku dejali, da tisto, kar je o našem sistemu napisano v knjigah, poznajo, zanima pa jih vsakdanja praksa.

Zanimali so jih sestav, način dela in kompetence naših samoupravnih organov, vloga sindikata in njegovo razmerje do vodstva podjetja ter delavskega sveta. Spraševali so o naših investicijah in o načinu kreditiranja, o oblikovanju cen, o razponu plač ter o socialnem položaju delavcev (dopusti, boleznih, delovne nezgode, upokojitve).

Naši strokovnjaki so jim temeljito razložili vsa vprašanja. Vzdušje je bilo delovno, tovariško in sproščeno. Ko pa je neki starejši gospod govoril o tem, kako na Holandskem neki tovarnarji (seveda zasebniki) skrbijo za to, da bi delavci imeli lastne domove, in je direktor Klančnik povedal, koliko naših delavcev že ima lastne hiše in pod kako ugodnimi pogoji bodo naši sodelavci dobili komfortna stanovanja v Dobji vasi, je bilo čutiti neko spoštovanje do tega, kar smo pri nas vse že dosegli.

Le zraslo je lahko še to spoštovanje ob ogledu študijske knjižnice, muzeja in DTK, po končanih razgovorih pa so si nato gostje na krožni vožnji ogledali še Čečovje, po kosilu pa obiskali železarno.

Taki živi stiki pomenijo več kot deset prebranih knjig in nesejo resnico o naši stvarnosti v svet ter nam koristijo danes in jutri.

n. r.

POMEN OBVEŠČENOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

za politične vede v Ljubljani v svojem predmetniku nima obveščanja v kolektivih kot posebno zvrst novinarstva, daje pa seveda zainteresiranim možnost, da redno ali izredno študirajo na tej šoli vsaj novinarske predmete.

Dnevni tisk si trenutno tudi še ne ve kaj pomagati z obstoječim obveščanjem po kolektivih in mu zato z redkimi izjemami (Večer, Delavska enotnost) tudi ne posveča primerne pozornosti. To je spet v zvezi s tem, kako gleda poprečni poklicni novinar na svoje amaterske kolege po podjetjih. Je pa Društvo novinarjev sprejelo že omenjeno združenje kot sekcijo pod svojo streho.

Tako si po eni strani informiranje po podjetjih in posebej tovarniški tisk s svojo čedalje večjo številčnostjo utirata pot, ker pač rasteta iz vsakdanjih potreb, po drugi strani pa je stara, že nekoliko zljajšana in obledela resnica, da brez obveščnosti ni dobrega samoupravljanja, postala zadnji čas spet aktualna zaradi — različnih prekinitev dela po Sloveniji. Z več strani je bilo namreč slišati, da so delavci prekinili delo, ker so bili slabo obveščeni o poslovanju podjetja, zato so sledile precej glasne zahteve po dobrem in boljšem informiranju ali sploh po informiranju.

Če se gospodarsko in politično tako ne ljub pojav, kot je prekinitev dela, enkrat ali dvakrat prespi, bo trezna analiza najbrž pokazala, da delavci protestirajo proti določenemu stanju, proti določeni situaciji, ki ljudi tišči, pa ne kaže nobenih znamenj, da bi se izboljšala. Tako so prekinili delo učitelji v ptujski občini zaradi trajno slabih plač, tako so ljubljanski zdravniki šli na ulice zaradi trajnih zamud pri plačah, tako so študentje protestirali zaradi trajne negotovosti glede zaposlitve po diplomi itd. V nobenem od teh primerov ni bila vzrok protesta neobveščnost, v vsakem pa je prizadetim zmanjkalo potrpljenja. Seveda je jasno, da se lahko primer od primera zelo razlikuje in tu stvari ne smemo posploševati, toda še tako dobra informiranost v določenem trenutku najbrž ne more preprečiti dejstva, da ljudje z nekim stanjem stvari ne bi bili zadovoljni.

Zdi se, da je pomen obveščnosti prejel drugje. Če iz meseca v mesec delavcem polagamo karte odkrito na mizo: toliko smo naredili, toliko prodali, toliko iztržili, toliko smo torej zaslužili, ni nikjer rečeno, da smo s tem vsi že tudi zadovoljni. Toda obenem vsaj že vemo: če bomo naredili več in več prodali, bodo tudi naši osebni dohodki večji. Torej iz meseca v mesec vemo zelo jasno in vsi, ki hočemo brati, kakšno je stanje in zakaj je takšno.

Vse se pa tudi ne začne in konča pri osebnem dohodku. Ljudje, ki so seznanjeni s splošnim gospodarskim položajem v Sloveniji in državi, bodo pač razumeli, da smo mi in vsako podjetje le del večje celote in da pri nas ne more sijati sonce, če je v vsej deželi deževje.

Morda je zelo močan moment, ki soodloča pri oblikovanju stališč vsakega posameznika tudi, koliko sam resnično soodloča pri upravljanju podjetja, koliko ne, ali je samo kolešček v velikem stroju, ki ne more kaj

več kot vrteti se, kakor se vrti stroj, ali pa je pomemben, živ sestavni del.

Naposled pa tudi ni vseeno, ali ima človek svoje delo in svoje podjetje rad ali pa je le mrzel strokovnjak, ki gre tja, kjer ima nekaj dinarjev več na mesec.

To je le nekaj prednosti in pozitivnih strani obveščanja, gotovo pa jih je še več. Trenutna obveščnost je brez dvoma dragocena. Enako pomembno, le dosti bolj dolgotrajno in manj opazno pa je oblikovanje človeka s stalnim obveščanjem, oblikovanje njegove zavesti in zavednosti. Rezultati se pokažejo v tej in oni kritični situaciji, ko

zreli in preudarni ljudje ravnaajo na zrel in preudaren način.

Če se na koncu našega razmišljanja vrne mo k stanju obveščnosti po podjetjih, vidimo vsaj to, koliko truda bo še treba, da bomo vsi na približno enakem nivoju. Ko pa bomo tam, se bo pokazalo, kar mnogi vidijo že danes — da imamo sicer mnogo tovarniških listov, da pa niso vsi enako dobri. Pišemo mnogo o delu organov upravljanja, dostikje pa ne znamo obenem tudi spodbujati sproti k boljšemu delu. Mnogokrat smo preveč šablonski in pustiti, premalo življenjski in živahni.

Poti do kvalitete ni nikjer konec in obveščanje ni nikoli tako dobro, da ne bi moglo (in moralo) biti še boljše.

Marjan Kolar

Na sejmu tehnike v Beogradu in na lesnem sejmu v Ljubljani

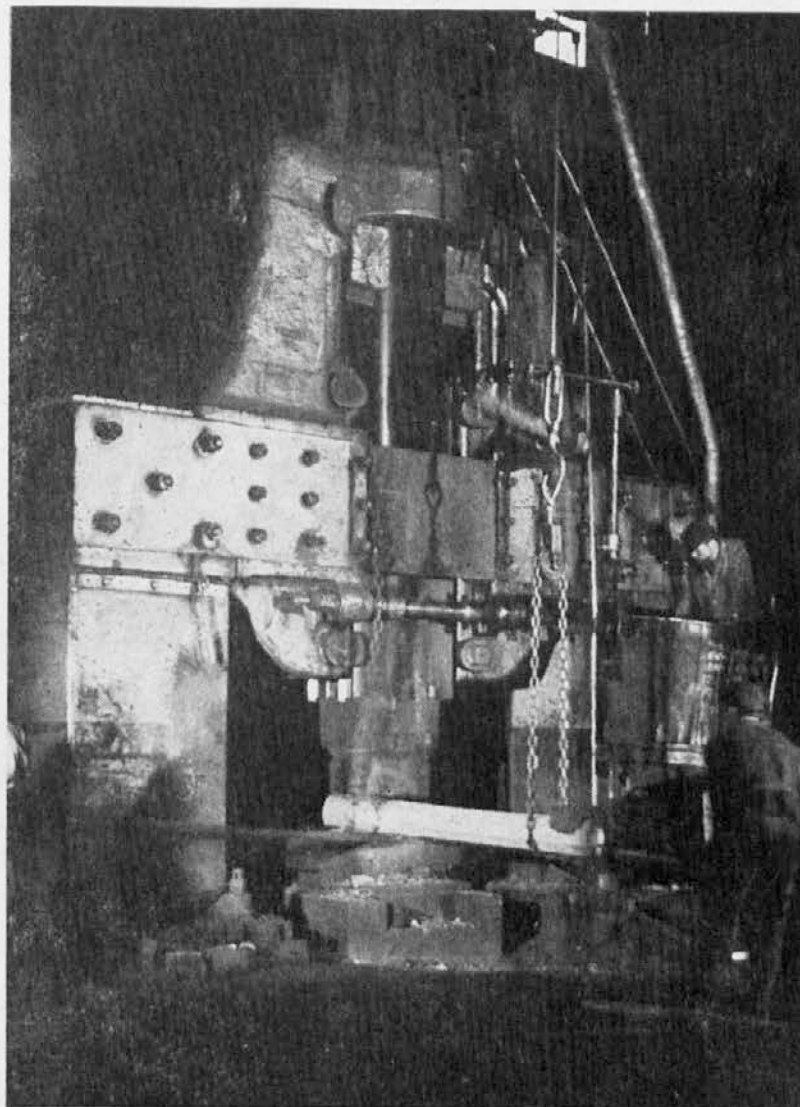
Ni naključje, da lahko spet poročamo o našem sodelovanju na sejmih. Zavestno smo se odločili, da sodelujemo letos na večjem številu sejmov kot prejšnja leta. To politiko bomo po vsej verjetnosti nadaljevali tudi v prihodnje. Razstave na sejmih nudijo obilo prednosti v primerjavi z drugimi propagandno komercialnimi sredstvi. Omenili bi samo dve prednosti:

1. neposredno soočenje s konkurenco in
2. veliko število poslovnih partnerjev je zbranih na enem mestu.

Seveda je vprašanje, ali v polni meri izkoristimo prednosti sejmov, vsekakor pa smo aktivni že pred sejmom in na samem sejmu in nismo pasivni opazovalci publike, ki gre mimo razstavnega prostora.

XII. mednarodni sejem tehnike v Beogradu

Na otvoritveni slovesnosti dne 16. maja 1968 je bil gost tudi predsednik republike tov. Tito. Sejem tehnike pridobiva vse večji

Težko kladivo

pomen in se v njegovem okviru organizirajo razne specialne razstave.

Poleg skupnega nastopa z drugimi železarnami v okviru Združenja jugoslovanskih železarn smo na odprtem razstavnem prostoru prikazali naš kompletni program pnevmatskih strojev in orodja.

Očitna je bila estetska razlika na skupnem razstavnem prostoru med letošnjim sejmom tehnike in lanskoletnimi sejmi, in to v pozitivnem smislu. Pred leti so se združene železarne odločile, da na sejmih ne bodo več sklepale komercialnih pogodb in da naj skupni nastop ima pomen gospodarsko informativnega reprezentiranja panoge kot celote. Iz ene skrajnosti smo šli v dru-

go. Prej smo sklepali na sejmih pogodbe, sedaj pa ne organiziramo niti poslovnih razgovorov niti komercialno tehničnih posvetovanj. Inicijator bi vsekakor moralo biti Združenje jugoslovanskih železarn, pa tudi železarne bi lahko posamezno organizirale omenjene akcije.

Samostojno smo razstavljali naš celotni program pnevmatskih strojev in orodja. Ko smo poročali o spomladanskem zagrebškem velesejmu, smo omenili veliki interes in odziv na naša vabila za obisk. Za beograjski sejem lahko rečemo, da je bil odziv in interes še večji. Pri tem mislimo na interes poslovnih ljudi za prikazane naprave, manj pa na število publike. To nas toliko bolj

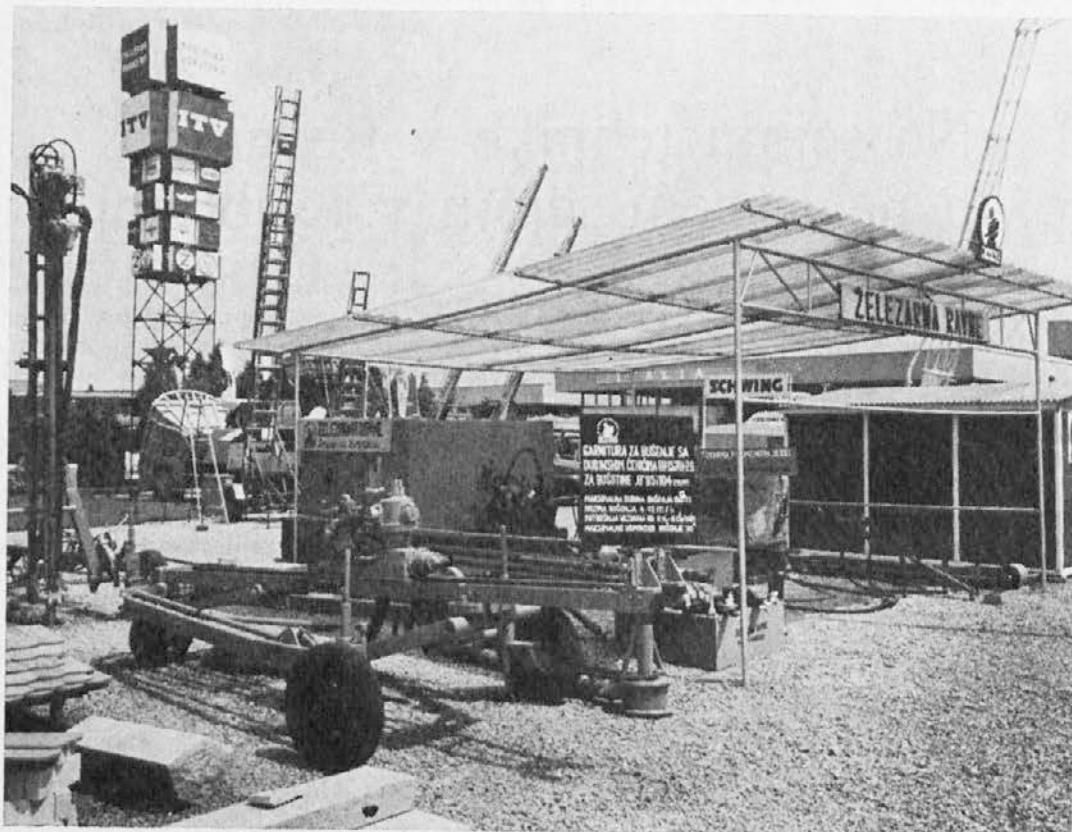
ohrabruje, ker vemo, da je bilo doslej težko prodreti z našimi pnevmatskimi stroji (in tudi z nekaterimi drugimi izdelki) v oddaljene kraje naše države. Z nenehno prisotnostjo na teh tržiščih in z dobro kvaliteto izdelkov bodo poslovni uspehi tudi na tem področju večji. Že med sejmom in neposredno po njem smo vršili demonstracije z našo garnituro za globinsko vrtanje tudi v nekaterih drugih krajih SR Srbije.

VIII. mednarodni lesni sejem v Ljubljani od 8. do 16. junija 1968

Prizadevanja Gospodarskega razstavišča v Ljubljani, da organizira čim več specializiranih sejmov in razstav, so v gospodarskih krogih ugodno sprejeta. Lesni sejem je že dosegel svoj renome pri nas in tudi v Evropi. S specializacijo pa so šli še korak naprej: v okviru lesnega sejma bo izmenično vsako drugo leto poudarek na strojih in orodju za lesno industrijo, drugi pa spet na proizvodih lesno predelovalne industrije.

Razstavljali smo industrijske nože in druga orodja, ki jih proizvajamo za obdelavo in predelavo lesa. Interes za naše izdelke je bil zadovoljiv, pridobljene izkušnje pa nas učijo, da moramo v bodoče še bolj angažirano sodelovati na vseh tistih specializiranih sejmih, ki v svojem programu obsegajo tudi proizvode naše železarne. Svetovno znane firme na področju proizvodnje industrijskih nožev in orodja (A. Stridsberg, F. Lipowsky) so tudi sodelovale na tem sejmu. Soočenje s konkurenco nam pomaga stati na realnih tleh in ne živeti v iluzijah, da znamo določene izdelke edino mi najbolje izdelati.

H. Đ.

Naša samostojna razstava pnevmatskih strojev na beograjskem sejmu

Tako smo se predstavili na ljubljanskem lesnem sejmu

PO ZELO USPEŠNEM VZPONU DELNO UPADANJE

Za nami je najbolj kritično poslovno leto 1967, za nami so meseci naraščajočih uspehov vse do rekordne odpreme v mesecu maju 1968, ko smo odpremili 6399 ton naših izdelkov in s tem presegli po količini vse dosedanje mesečne odpreme. Akcijski program za mesec maj je bil s tem dosežen in predvidevali smo, da tudi meseca junija uspeh ne bo izostal.

Že v prvi tretjini junija pa se proizvodnja ni gibala na zeleni višini ter nam tudi do konca meseca v količini ni uspelo doseči akcijskega programa. V mesecu juniju smo odpremili skupno 5696 ton naših izdelkov, kar bo dalo približno 2,1 milijarde starih dinarjev realizacije, iz katere rezultira tudi vrednost točke, ki je v mesecu maju znašala 151, v juniju pa znaša 147 starih dinarjev.

Operativni štab železarne Ravne se je sestel že 1. julija zjutraj in sklenil, da morajo vsi sklopi obratov in vsi obrati napraviti nov akcijski program za maksimalno možno proizvodnjo v mesecu juliju, tako da bi padec ponovno dvignili.

Naročil z izjemo v jeklolivarni in pri industrijskih nožih je še vedno dovolj ter se je zato treba spoprijeti za čim večjo produktivnost, za čim boljšo kvaliteto, in izgotovljeno robo je treba dobavljati kupcem v pogojenih rokih.

Akcijski program bo možno izpolniti le na ta način, da bodo vodilni ljudje tolmačili izpeljavo akcije vsem zaposlenim v svojem delokrogu. Če bo vsak proizvajalec natančno poučen o svojih dolžnostih in delovnih obveznostih, bo te tudi prav gotovo poskusil izvesti, v večini primerov pa se bo vsak potrudil, da bo dane naloge tudi presegal. V naporih za doseganje večje realizacije je tudi edina rešitev naporov za doseganje boljših osebnih dohodkov.

F. B.

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju meseca junija je delavski svet podjetja razpravljal in odločal:

- o poročilu o poslovanju železarne v prvih petih mesecih letošnjega leta,
- o predlogu za dopolnitev organizacijske sheme, pravilniku o delitvi osebnih dohodkov in premijskem pravilniku,
- o predlogu za prodajo stanovanjskih hiš v Dobji vasi,
- o predlogu za imenovanje na delovno mesto vodja sklopa mehanskih obratov,
- o predlogu za odobritev bonifikacij
- in bil seznanjen z vsebino dosedanjih razgovorov v zvezi s predvideno združitvijo doma železarjev s trgovskim podjetjem Merx iz Celja.

Poročilo o poslovanju železarne v prvih štirih mesecih letošnjega leta je vsebovalo predvsem finančne rezultate poslovanja. Povedano je bilo, da smo pri doseganju realizacije v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta zastajali za 8,4%, in da je zato prizadevnost za povečanje realizacije življenjskega pomena za našo delovno skupnost. Rezultat poslovanja v prvih 4 mesecih letos je delno tudi posledica zapoznelega lanskoletnega zunanjetrgovskega sistema. Spremembe instrumentov, ki veljajo za letos, pa že kažejo ugoden odraz, kar se je pokazalo s povečanjem realizacije meseca marca in v zvezi s tem, ki se je aprila in maja nadaljeval. Z domačimi naročili smo že zasedeni, tako da dobavni roki ponovno postajajo osnovni problem naše delovne skupnosti. Če smo pred tem trdili, da problema proizvodnje izdelkov, ki so v našem programu, ni in da je problem dobiti le naročila, pa je sedaj v glavnem problem izdelati pravočasno in kvalitetno naročeno blago. Zavedajoč se položaja, v katerem je bila naša železarna, je bil na skupnem sestanku predstavnikov samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij naše železarne sprejet akcijski program za poživitev proizvodno-poslovne dejavnosti naše delovne skupnosti. Dosežena blagovna proizvodnja meseca maja je delno že rezultat enotnih stališč ter združenega prizadevanja za izboljšanje in povečanje odpreme. Čeprav smo meseca maja pri odpremi s 6400 t dosegli rekord naše železarne, pa porast ni izražen tudi v realizaciji. Vzrok je največ v tem, ker je glavni delež v tonažnem delu odpreme dal obrat valjarne in strukturalno nismo dosegli sprejete obveznosti. Delni vzrok zaostanka realizacije za blagovno proizvodnjo pa je tudi v višini odstotka izvoza, saj je ta znašal kar 34% celotnega obsega, delno pa tudi zato, ker zaradi nekompletnih dobav vsega materiala nismo mogli fakturirati. Po doseženem uspehu meseca maja je vzdušje za povečanje proizvodnje ugodno, zato pričakujemo, da bodo objektivni pogoji za uspešen zaključek poslovanja v prvem polletju lahko ugodno izkoriščeni. Akcija bo zato morala biti usmerjena v povečanje proizvodnje z nesprenjeno strukturo blagovne proizvodnje, ker je le to pogoj, da bo tudi finančni rezultat poslovanja ugoden.

Predlog za dopolnitev organizacijske sheme se je nanašal na TKR, jeklovlek in komercialni sektor. Povedano je bilo, da se je z reorganizacijo posameznih oddelkov v TKR pokazala potreba po izdelavi nove organizacijske sheme. V jeklovleku naj bi sprememba organizacijske sheme nastala največ zaradi spremembe v kodeksu del. Za komercialni sektor pa je bilo rečeno, da je delavski svet novo organizacijsko shemo že sprejel, da pa se je zaradi manjših sprememb v tem sektorju pokazala potreba po nekaterih spremembah v organizaciji in s tem v zvezi tudi v organizacijski shemi.

Predlog za dopolnitev tekstualnega dela pravilnika o delitvi osebnih dohodkov je vseboval predlog za povečanje vrednosti obračunske enote za zaposlene v skupini za investicijsko vzdrževalna dela, na delno spremembo višine osebnih dohodkov pripravnikov, na spremembo višine nagrade dijakom in študentom, ki opravljajo v naši železarni obvezno počitniško prakso, in na dopolnitev sedanjega besedila 62. čl. pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Za predlog dopolnitve besedila 62. čl. je bilo povedano, da imamo v veljavnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov določilo, da so aktivni udeleženci NOV ali interniranci, ki so v rednem

delovnem razmerju v naši železarni, pa so bili v NOV ali interniranci najmanj eno leto in po udeležbi v NOV ali internaciji niso pripadali katerikoli nam sovražni formaciji, upravičeni do posebnega dodatka osebnih dohodkov, ki je enak razliki, ki jo doseže upravičenec v rednem delovnem razmerju, in doseženim poprečnim osebnim dohodkom železarne, z omejitvijo, da so do tega odstotka upravičeni samo za obdobje, ki se šteje v pokojninsko osnovo. Za zaposlene, ki ob upokojitvi izpolnjujejo oba pogoja — delovno dobo in leta starosti — je bila zadeva sicer urejena, ni pa s tem bil rešen problem za tiste zaposlene, ki grede predčasno v pokoj zaradi invalidnosti, ker za njih vnaprej ni mogoče predvideti, kdaj bodo upokojeni, ker to ni odvisno od njih samih, službenih let ali let starosti, temveč od vrste in stopnje bolezni. S črtanjem besedila 3. odstavka 62. čl. pravilnika pa bi bili aktivni udeleženci NOV ali interniranci, če izpolnjujejo pogoj najmanj enoletne aktivne udeležbe v NOV ali internaciji, za ves čas svoje zaposlitve v naši železarni upravičeni do poprečnega osebnega dohodka železarne.

Dopolnitev pravilnika s stalno oceno delovnih mest je vsebovala predloga za preimenovanje nekaterih delovnih mest, povečanje ocene na obstoječih delovnih mestih in že dvakrat zavrženi predlog komercialnega sektorja. Komisija v današnjem predlogu predlaga samo dve spremembi, medtem ko se ocene za ostala delovna mesta posredujejo v potrditev v nesprenjeni obliki. Komisija je tako odločitev utemeljila z ugotovitvijo, da je bil prvotni predlog objektivno izoblikovan in da ni mogoče upoštevati vseh želja po povečanju ocene, ker bi s tako spremembo nastopila nova in še večja nesorazmerja z drugimi delovnimi mesti.

Za predlog pogojev prodaje stanovanjskih hiš v Dobji vasi je bilo povedano, da je upravni odbor na podlagi pooblastila delavskega sveta podjetja in upoštevanja naših obveznosti ter iskanja možnosti za nadaljnjo gradnjo objektov družbenega standarda izoblikoval predlog pogojev prodaje. Po predlogu bi lahko zainteresirani odkupili stanovanjske hiše v Dobji vasi, ki so zgrajene do podaljšane 3. faze pod pogojem, da ob podpisu pogodbe plačajo 10% vrednosti tako zgrajene stanovanjske hiše, za preostali znesek pa bi železarna kupcem nudila dolgoročni kredit za dobo 30 let z 1,5% obrestno mero pod pogojem, da gradnjo stanovanjskih hiš kupci nadaljujejo z lastnimi finančnimi sredstvi. Anuitete od kredita, ki bi ga ob nakupu nudila železarna, bi kupci morali prirediti odplačevati 1. 10. 1969. Anuitete bi bile plačljive 2-krat v letu, s tem da prva anuiteta zapade v plačilo najpozneje do 31. 3. 1970. Prodaja stanovanjskih hiš pod temi pogoji pa bi morala veljati samo za aktivno zaposlene v naši železarni. Na podlagi tako izoblikovanega predloga je bil že izvršen informativni razpis prodaje stanovanjskih hiš v Dobji vasi. Do podaljšane 3. faze je letos zgrajenih 43 stanovanjskih hiš, medtem ko se je za nakup prijavilo 57 kandidatov. Ker je kandidatov za nakup več, kot je na razpolago stanovanjskih hiš, bi bilo verjetno prav, da se že letos prične gradnja preostalega dela stanovanjskih hiš v Dobji vasi. Pogoji prodaje naj bi tudi za naslednjo etapo zgrajenih stanovanjskih hiš v Dobji vasi ostali nesprenjeni, bi pa morali kupci za v naslednji etapi zgrajene stanovanjske hiše že vnaprej skleniti kupoprodajne pogodbe in plačati vsaj del predplačila oziroma vrednosti do podaljšane 3. faze zgrajene stanovanjske hiše.

Delavski svet je bil nato seznanjen še s predlogom razpisne komisije za imenovanje delavca na delovno mesto vodja sklopa mehanskih obratov in s predlogom za odobritev bonifikacij.

V razpravi o posameznih predlogih je bil dodatno nakazan problem naših zaostankov in neizpolnjevanja rokov. Pojasnjeno je bilo, da se zaostanki v nekaterih obratih sicer zmanjšujejo, da pa je v drugih obratih čutili celo porast, kar opozarja na potrebo po pravilnejšem sprejemanju naročil. Ob ugotovitvi, da ne dosežemo s planom predvidene poprečne prodajne cene naših izdelkov, je bilo povedano, da struktura naših naročil ni zadovoljiva in da bo naša prodajna služba morala voditi tako

politiko prodaje, da bi dobili več naročil za končno izdelane izdelke oziroma da si bo bolj prizadevati, da sedanjo strukturo prodaje izdelkov izboljšamo. Delni vzrok za nedoseganje s planom predvidene poprečne prodajne cene pa je iskati tudi v precejšnjem obsegu izvoza, ki je bil v skupni proizvodnji v prvih štirih mesecih še udeležen. Problem boljše evidence zasedbe naših proizvodnih kapacitet, pravilnejšega sprejemanja naročil in izpolnjevanja dobavnih rokov naj bi v železarni rešili z uvedbo sistema »georga«, čeprav je bilo istočasno rečeno, da tudi z njegovo uvedbo vsega ne bo mogoče urediti takoj.

Za predlog dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov je bilo rečeno, da ga je delavski svet zaradi neuskladitve že dvakrat odklonil, da pa današnji predlog vnaša predvsem pri delovnih mestih samostojnih referentov še večja neskladja, ki bi se morala popraviti. Izražena je bila tudi misel in vprašanje, če je prav, da se v železarni občasno rešujejo vprašanja osebnih dohodkov za določeno število zaposlenih, ne da se istočasno reši vprašanje osebnih dohodkov tudi za ostale kategorije zaposlenih, med temi tudi za tiste, ki ne delajo po ceniku del ali niso vključeni v premijski sistem. Na zastavljeno vprašanje je bilo pojasnjeno, da se v železarni zavedamo nakazane problema, zato je bila že lansko leto sprejeta interna prazdelitev dohodka z večjim deležem osebnega dohodka. Vzoredno z izboljšanjem poslovanja in doseganjem višje realizacije pa se je pri nas pričela popravljati tudi situacija na področju delitve osebnih dohodkov.

Po obravnavi predlogov, ki so bili predmet dnevnega reda, je bil delavski svet podjetja seznanjen še z vsebino razgovorov v zvezi z delno preureditvijo kavarnskih prostorov doma železarjev za potrebe kino predstav in priključitve doma železarjev trgovskemu podjetju Merx iz Celja. Na razgovorih, na katerih so poleg predstavnikov naše železarne sodelovali še predstavniki skupščine občine Ravne na Koroškem in predstavniki trgovskega podjetja Merx iz Celja, je bilo dogovorjeno:

— Da se ob združitvi sklene z Merxom dolgoročna pogodba o konkurenčnem oskrbovanju zaposlenih v naši železarni s toplim in hladnim obrokom in nudenjem gostinskih uslug našim abonentom.

— Da Merx s svojimi sredstvi v železarni zgradi dva primerna bifeja z jedilnicami in v obratih postavi avtomate. Ker ne bi bilo prav, da se v železarni pojavlja še drugi lastnik osnovnih sredstev, bi se tako zgrajena dodatna osnovna sredstva brezplačno prenesla na našo železarno.

— Da Merx odkupi drugo etažo trgovskega trakta in s tem poveča hotelske prostore na Ravnah.

— Da Merx izvrši druga investicijsko vzdrževalna dela v domu železarjev.

— Da se ob priključitvi zadrži in veljavi sklenjena pogodba s »Fužinarjem« in se prizadeva za povečavo prometa v gostinskem podjetju Smučarska koča.

— Da Merx od železarne prevzame ostanek anuitet na trgovskem traktu in

— da Merx v bodoče sam prevzame stanovanjsko skrb za svoje delavce na Ravnah.

Na podlagi takega dogovora se bo v železarni pristopilo k izdelavi načrtov za ureditev bifejev, jedilnic in avtomatov. Zasnova pa bo morala poleg urejevanja objektov in naprav predvideti tudi urnik, po katerem se bodo zaposleni v posameznih obratih in oddelkih jedilnic in ostalih uslug lahko posluževali.

Na podlagi poročila, ostalih predlogov in v razpravi izraženih mnenj je delavski svet sprejel naslednje

SKLEPE

Delavski svet je vzel na znanje poročilo o poslovanju železarne v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Ob ugotovitvi, da ponovno zaostajamo z dobavnimi roki, se pooblašča upravni odbor, da pregleda premijske kriterije in prouči možnost, da se kriterij odpreme ponovno vključi v premijske kriterije delovnih mest, na katerih zaposleni lahko neposredno vplivajo na pravočasno izpolnjevanje dobavnih rokov in odpremo.

Potrdijo se predlagane dopolnitve organizacijske sheme za TKR, jeklovlek in komercialni sektor.

Avstrijski gostje so bili zadovoljni z razgovori

Odobri se dopolnitev besedila 3. odstavka 4. čl. pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki se glasi: »Vrednost enote za vrednotenje del skupine IVD je konstantna 1,60 N din za enoto, kadar se pri vrednotenju uporabljajo določila pravilnika za vrednotenje del po enotnih osnovah.«

Črta se sedanje besedilo 32. čl. pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in nadomesti z novim besedilom, ki se glasi: »Delavci, ki so končali poklicno, srednjo, višjo ali visoko šolo in se razporejajo na delo kot pripravniki, sprejemajo osebni dohodek po enotah v višini:

Šolska izobrazba	Pripraviška doba	Ocena		
		A O	stimulacija	skupno enot
visoka strokovna izobrazba	12 mesecev	500	30	530
višja strokovna izobrazba	najmanj 9 mesecev	400	24	424
srednja strokovna izobrazba	najmanj 6 mesecev	325	20	345
poklicna šola	najmanj 3 mesece	250	15	265

Vrednost enote se pripravnikom obračunava v višini 1,60 N din ne glede na vrednost dosežene obračunske enote v posameznem mesecu, odvisne od realizacije, brez gibljivega dela. Osebnih dohodki pripravnikov se izplačujejo iz skupnega sklada osebnih dohodkov pred delitvijo na obrate.

V primeru da delavec po končani poklicni šoli dela takoj po grupah, se mu osebni dohodek obračunava po kodeksu del.

Če so delavci železarne premeščeni na odgovornejše delovno mesto, se za njih lahko uvede uvajalna doba, ki traja največ 2 leti, odvisna pa je od njihove usposobljenosti za prevzem nove delovne dolžnosti. Za čas uvajalne dobe se jim lahko znižajo osebni dohodki delovnega mesta največ do 20%.

Znižanje osebnega dohodka je ocenjeno s pogojem, da delavec ne more prejemati na novem delovnem mestu manjših osebnih dohodkov, kakor so ti znašali na starem delovnem mestu v zadnjih treh mesecih pred premeštvijo. Kdaj je delavec uspešno končal uvajalno dobo in se usposobil za samostojno opravljanje dela na novem delovnem mestu, ugotovi vodja sklopa obrata ali sektorja.

Črta se dosedanje besedilo 59. čl. pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in nadomesti z novim besedilom, ki se glasi:

1. praktikanti, študentje in dijaki, ki opravljajo počitniško prakso v podjetjih in ne delajo

po ceniku del, prejema nagrado v mesečnih zneskih:

Vrsta šole	Letnik	Višina nagrade
Visoka šola	I.	437 N din
Visoka šola	II.	455 N din
Visoka šola	III.	474 N din
Visoka šola	IV.	490 N din
Višja šola	I.	437 N din
Višja šola	II.	455 N din
Srednja šola	I.	364 N din
Srednja šola	II.	382 N din
Srednja šola	III.	400 N din
Srednja šola	IV.	419 N din
Ostale šole		328 N din

2. Tistim, ki delajo po ceniku, pripada OD, izračunan na osnovi pridobljenih enot in vrednosti enote za obračunski mesec.

V celoti se črta dosedanje besedilo 3. odstavka 52. čl. pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, medtem ko ostaneta besedila 1. in 2. odstavka citiranega člena nespremenjeni.

Potrdi se predlog dopolnitev pravilnika s stalno oceno delovnih mest, preimenovanje delovnega mesta in povečanje ocene na že obstoječem delovnem mestu.

Potrdi se predlog dopolnitev administrativnih delovnih mest za delovni mesti št. 376 in 308/a, medtem ko se predlagani spremembi za delovni mesti 233 in 234 odklonita.

Potrdijo se predlagane dopolnitve premijskega pravilnika.

Odobri se prodaja do podaljšane 3. faze zgrajenih stanovanjskih hiš v Dobji vasi pod naslednjimi pogoji:

— Interesenti lahko odkupijo stanovanjske hiše v Dobji vasi, ki so zgrajene do podaljšane 3. faze, v ceno katerih so vračunani tudi stroški fasadnega ometa, pod pogojem, da ob podpisu pogodbe plačajo 10% vrednosti tako zgrajene stanovanjske hiše.

— Za preostali znesek vrednosti do 3. faze zgrajene stanovanjske hiše bo železarna kupcem nudila dolgoročni kredit za dobo 30 let z 1,5% obrestno mero. Nadaljnjo gradnjo stanovanjske hiše vsak kupec nadaljuje z lastnimi finančnimi sredstvi.

— Anuitete od kredita, ki ga ob nakupu nudi železarna, morajo kupci prirediti plačevati od 1. 10. 1969 dalje. Anuitete so plačljive dvakrat v letu, s tem da prva anuiteta zapade v plačilo najpозnejše 31. 3. 1970.

— Prodaja stanovanjskih hiš pod naštetimi pogoji velja samo za aktivno zaposlene v železarni Ravne.

— Ker je interesentov za nakup več, kot je letos na razpolago stanovanjskih hiš, je že letos nadaljevati v gradnjo preostalega dela stanovanjskih hiš v Dobji vasi. Interesenti za nakup, ki se jih sedaj ni moglo upoštevati, imajo prioriteto pravico pri nakupu preostalega dela zgrajenih stanovanjskih hiš. Pogoji prodaje tudi za naslednjo etapo zgrajenih stanovanjskih hiš ostanejo nespremenjeni, s tem da morajo kupci vnaprej skleniti kupoprodajno pogodbo in plačati predplačilo.

Na predlog komisije za razpis in imenovanje delavcev na vodilna delovna mesta je delavski svet na izpraznjeno vodilno delovno mesto vodja sklopa mehanskih obratov imenoval tov. Jožeta Geršaka, dipl. inž. strojništva, zaposlenega v naši železarni.

V smislu predpisov o deviznem poslovanju je bila poljski firmi Stalexport, Katowice, odobrena bonifikacija v višini 811,75 PO \$. Bonifikacija se nanaša na dodatne stroške obdelave materiala, ki smo ga dobavili temu podjetju.

V komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in za izrekanje ukrepov so bili imenovani:

Člani:

Jože Homan — uprava,
Edo Pogorevc — mehanična,
inž. Leopold Gams — livarna.

Namestniki:

inž. Dušan Arsenovič — TKR,
Ivan Vušnik — el. remont,
Viktor Slemnik — kovačnica.

Odobri se, da naša železarna dodatno pri ustrezni zavarovalnici zavaruje vse tiste objekte in naprave, ki smo jih že ali pa jih šele bomo letos na področju naše železarne gradili v lastni režiji.

Delavski svet se je prav tako strinjal s predlagano ureditvijo kavarniških prostorov in predvideno združitvijo doma železarjev s trgovskim podjetjem Merx iz Celja. Delavski svet pa je odobril tudi dogovor, da trgovsko podjetje Merx v naši železarni s svojimi finančnimi sredstvi zgradi primerne jedilnice in bifeje pod pogoji in načinom, ki so bili v načelu že dogovorjeni.

-et

Z A D O B R O V O L J O

Praznik

— Ata, zakaj pravimo prvemu maju praznik?

— Zato, sinko, ker takrat neusmiljeno praznimo sklede, krožnike in steklenice, najbolj pa žepe.

Rešitev

— Ali imate v vašem podjetju sploh še pregled nad delom vseh komisij, ko jih je toliko?

— Saj zato smo sedaj ustanovili še komisijo za zmanjšanje števila komisij.

Amnestija — dejanje, s katerim vladarji odpustčajo napake, ki so jih sami naredili.

(Veron)

Ihta pri gradnji jeklolivarn

Razgovori

Takoj po drugi svetovni vojni je bil izdelan prvi petletni plan. Dobro se še spominjam, s kakšnimi željami so bile vnašane takrat vse tiste številke o dvigu industrijske proizvodnje z namenom, da se že v prvi petletki pride do čimvečjih uspehov.

Ne bom navajal, koliko se je predvidevalo rasti vse industrije, temveč se bom v tem članku dotaknil le enega artikla, in to je železne litine.

V prvem petletnem planu je omenjena železarna na Ravnah in je dobesedno napisano, da se bo proizvodnja jeklene litine morala do konca prvega petletnega plana dvigniti v »železarni Guštanj« na 10.000 t jeklenih ulitkov.

Delovni polet in želje so bile takrat ogromne, realne možnosti pa zelo majhne, tako da se postavljenih nalog še daleč ni moglo doseči. Iz priloženega diagrama se vidi, da smo v realnih pogojih prišli na 10.000 t jeklene litine šele leta 1966, t. j. po »štirih petletkah«.

V prvih dveh desetletjih se je prešlo od strogega državnega planiranja na okvirno planiranje in se je izgradnja jeklolivarn dovoljevala v zveznem ali republiškem merilu. Za livarne, ki so bile zveznega značaja, je morala projekt odobriti posebna zvezna komisija za odobritev investicijskih programov in projektov. Za livarne, ki so bile republiškega značaja, pa so morale dati odobritev republiške komisije za odobritev investicijskih programov in projektov.

Tudi sam sem sodeloval kot član takih komisij in spominjam se, da smo pri odobritvah programov vedno napravili najprej pregled, kolikšne so potrebe po artiklih, nato pa pregled, kolikšne so dosedanje kapacitete. Šele na takšni osnovi je prišlo končno do odobritve programov in projektov in nato do izgradnje livarn.

Po ukinitvi zveznih in republiških komisij so jugoslovanska podjetja »svobodno«

in »prosto« zadihala. Pričela se je divja izgradnja vseh vrst živarn. Ne bom se spuščal v livarne sive litine niti v livarne raznih metalov, obravnaval pa bi jeklolivarne zaradi tega, ker smo mi na Ravnah zgradili do sedaj največjo jeklolivarno v Jugoslaviji in jo lahko prištevamo med velike jeklolivarne v Evropi, smo pa z »divjo« gradnjo jeklolivarn po vsej državi tudi prizadeti.

Glavni potrošnik jeklenih ulitkov v državi je kovinsko predelovalna industrija, in če je ta dobro zaposlena, je tudi poraba ulitkov večja. Čeprav je proizvodnja jeklenih ulitkov v državi naraščala s porastom kovinsko predelovalne industrije, se je na žalost zaradi prevelikih apetitov dogodilo to,

da smo v Jugoslaviji pričeli graditi nove livarne z mrzlično naglico in brez predhodnih analiz, kam se bo jeklolitina plasirala. Nihče ni vodil računa o tem, kam plovemo. Čeprav obstaja poslovno združenje jugoslovanskih livarn, je bilo to verjetno le pre-slabo, da bi samo kaj ukrenilo. Mogoče je vse premotilo tudi dejstvo, da je potrošnja jeklenih ulitkov do leta 1965 bila v stalnem porastu, in če bi potrošnja še tako naraščala, ne bi prišlo do takšnih disproporcij, o kakršnih bom govoril v nadaljevanju tega članka.

Proizvodnja jeklenih ulitkov je bila v zadnjih petih letih naslednja:

1963	34.901 t
1964	39.280 t
1965	41.958 t
1966	36.048 t
1967	30.402 t

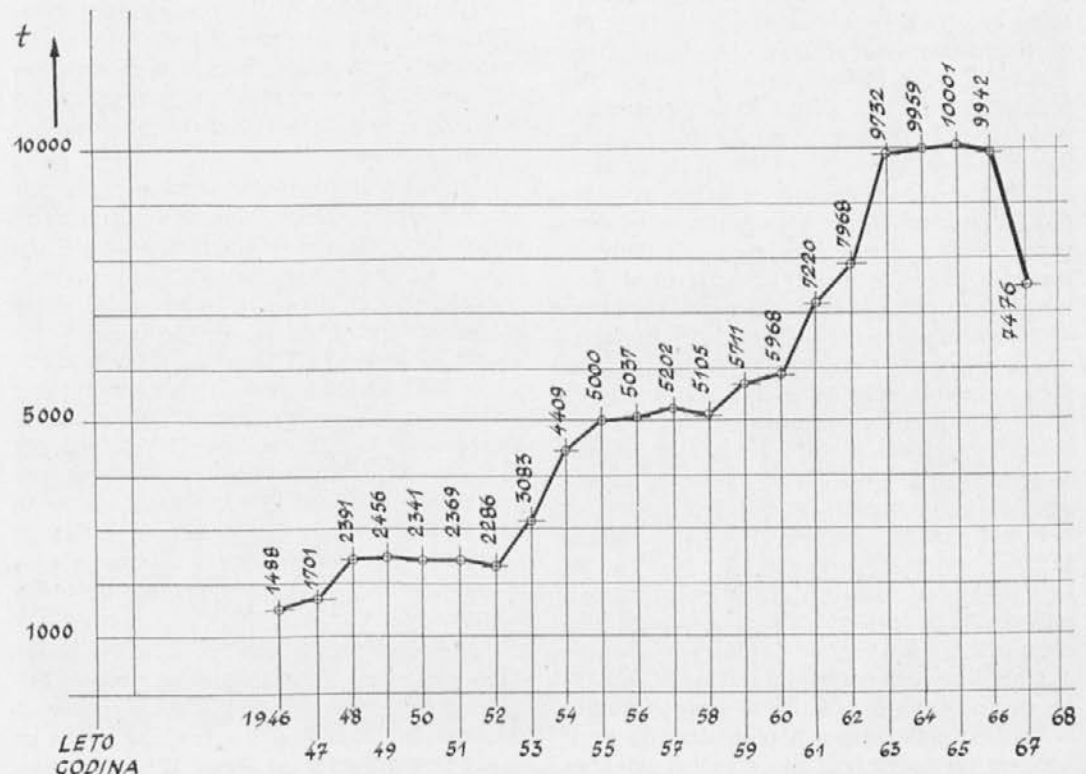
Diagram kaže vzpon, stagnacijo in padec.

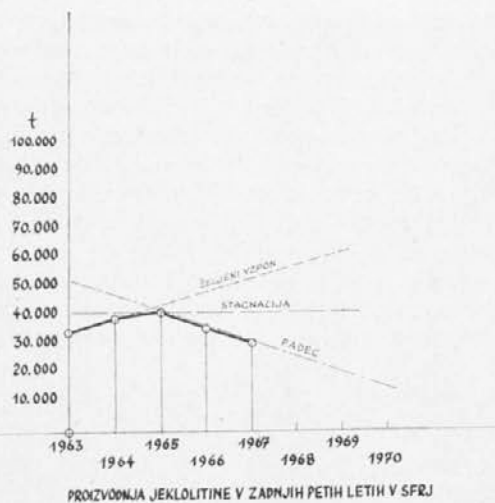
Kakor se vidi, je v zadnjih treh letih proizvodnja zaradi zmanjšanja potrošnje v kovinsko predelovalni industriji zelo padla, in to za eno tretjino, zaradi česar so se vse jeklolivarne v Jugoslaviji znašle v zelo težki situaciji.

Ko so se vse livarne znašle v tem težkem položaju, je bilo predlagano, da se vsi proizvajalci jeklenih ulitkov sestanejo in napravijo analizo, da se vsaj preštejemo, koliko nas je in kolika je zgornja meja proizvodnih zmogljivosti sedaj.

Na Ravnah smo imeli 4. junija 1968 sestanek vseh jugoslovanskih jeklolivarn, katerih je skupno 19. Na sestanek je prišlo 32 predstavnikov vseh jeklolivarn in ugotovili smo, da imamo vsi proizvajalci jeklene litine v Jugoslaviji zgornjo mejo naših kapacitet na skupni višini 92.500 t. Te kapacitete so več kakor zadostne za jugoslovansko tržišče in imamo dosti prostih kapacitet tudi za izvoz. Z izvozom jeklenih ulitkov gre zelo slabo, kajti enaki pojavi so tudi v zunanem svetu, kjer so kapacitete livarn mnogo večje kot potrošnja jeklenih ulitkov.

Na osnovi analize, izdelane na sestanku na Ravnah, so vse jugoslovanske jekloli-

varne prišle do zaključka, da se predlaga zveznim organom, naj se prepove vsaka nova graditev jeklolivarn za določeno časovno obdobje.

Na Ravnah smo napravili tudi pregled cen desetih glavnih proizvajalcev jeklenih

Kako je z jeklarstvom na zahodu

Naš sodelavec inž. Ivan Kop, ki je na praksi v Zvezni republiki Nemčiji, nam je poslal članek o stanju jeklarstva na zahodu sploh in v Nemčiji posebej. Ker smo vedno bolj povezani z evropskim tržiščem, je prispevek za nas še posebno zanimiv.

Uredništvo

Ko sem se v začetku junija po kratkem obisku doma na Ravnah spet vrnil v München, sem prinesel s seboj vtis, da se v naši železarni zadeve vendarle obračajo na boljše in da so podane realne osnove za bolj vedre poglede v bodočnost. Kaže, da je težki položaj, ki je nastal v železarstvu, res že prešel svojo najnižjo točko in je tendenca naraščanja naročil zanesljivo znak ponovne oživitve dejavnosti v industriji plemenitih jekel ter znak normalizacije v tej veji gospodarske dejavnosti. Da pa bo stanje, v katerem se sedaj nahaja naša industrija plemenitih jekel, bolj jasno in da bomo znali napraviti objektivne in realne zaključke iz raznih novih tendenc, smatram za primerno, da si ogledamo stanje, v katerem se sedaj nahaja industrija plemenitih jekel drugod po svetu. Predvsem imam v mislih industrijo tu v Zahodni Nemčiji in drugih državah zahodnega sveta. Drugi namen tega sestavka pa je, da dobijo bralci »Informativnega fužinarja« širši vpogled v dogajanja v industriji plemenitih jekel v zadnjih dveh letih in se tako lahko prepričajo, da ni bilo oziroma ni slabo samo na Ravnah, ampak še marsikje drugod. Zato bo prav, če najprej posežemo za kakšni dve leti nazaj.

Nekako do sredine leta 1966 je bil položaj v zahodnonemški industriji plemenitih jekel še kar zadovoljiv. V drugi polovici tega leta pa je povpraševanje po proizvodih iz plemenitih jekel močno padlo in je doseglo ob koncu prvega četrtletja lanskega leta tako nizko stopnjo, o kakršni gospodarstveniki niso upali prej niti pomisliti. Še pred koncem lanskega leta pa je začelo povpra-

ulitkov za 26 različnih artiklov. Pri tej analizi smo videli, da cene pri najbolj realnih jeklolivarnah ne odstopajo mnogo. Pri nekaterih artiklih pa smo videli, da cene zelo odstopajo. Ne bom se spuščal v analizo tega, ker bi bil predolgovezen, vendar smatram, da je bil sestanek zelo koristen, ker nam je prvič uspelo napraviti takšno primerjavo.

Kot tretjo točko smo obravnavali sporazum o tržnem redu. Namreč, na tržišču jeklenih ulitkov mora vladati določen tržni red in cene jeklolitine se morajo gibati v realnih mejah. Te realne meje ne smejo dopuščati niti previsokih niti tako nizkih cen, da bi kakšna livarna delala z zgubo.

Vseh odprtih vprašanj vsekakor nismo mogli rešiti na prvem sestanku, vendar smatram, da je le bil dosežen določen uspeh in sklenjeno je bilo, da se s skupnim dogovarjanjem nadaljuje.

O vsebini in zaključkih jesenskega nadaljevanja prej omenjenih akcij bomo bralce v našem listu ponovno informirali.

B. F.

ševanje spet rahlo naraščati, kar je bil znak, da je tista strah vzbujajoča in tolikokrat omenjena najnižja točka že dosežena in verjetno že rahlo prekoračena. To je bil razlog, da so vsi začeli bolj vedro gledati na razvoj v naslednjih tednih in mesecih. Napovedi gospodarstvenikov so se uresničile.

POLOŽAJ ZAHODNOEVROPSKE INDUSTRIJE PLEMENITIH JEKEL V LETU 1967

Od sredine preteklega leta so naročila in zaradi tega tudi proizvodnja in odprema stalno naraščale. Preden pa si podrobneje ogledamo ta razvoj, pogledajmo na kratko, kakšen je bil položaj na tržiščih plemenitih jekel zahodnega sveta v letu 1967.

Kljub močnemu padcu proizvodnje surovih blokov in plemenitega jekla v prvi polovici leta 1967 je bila letna proizvodnja zaradi zelo hitrega naraščanja v drugi polovici leta celo za 2% nad letno proizvodnjo v letu 1966.

Ker je celotna zahodnonemška proizvodnja surovih jeklenih blokov splošne železarske in jeklarske industrije v preteklem letu za 4,3% močneje narasla kot proizvodnja plemenitih jekel, se je zmanjšal delež plemenitih jekel pri celotni proizvodnji jeklenih blokov od 8,4% v letu 1966 na 8,2% v letu 1967. Delež legiranih plemenitih jekel pri celotni proizvodnji jeklenih blokov pa je ostal nespremenjen, in sicer 75%. Vrednost naročil v letu 1967 je bila za 2,3% nižja v primerjavi z letom 1966, medtem ko se je odprema zmanjšala za poprečno 4%. Stanje naročil je bilo zaradi tega ob koncu leta za skoraj 9% višje kot ob istem času leto dni poprej.

Izvoz plemenitih jekel iz Zahodne Nemčije je v preteklem letu narasel v primerjavi z letom 1966 za okrog 22% in presegel mesečno količino 25.000 t. Izvozna kvota se je pri tem dvignila od okrog 12% na preko

15% celotne proizvodnje. Težišče naraščanja izvoza je bilo na državah, ki niso članice evropske skupnosti za premog in jeklo (aprila 1951 so podpisale to pogodbo Zahodna Nemčija, Francija, Italija in države Beneluxa). Izvoz plemenitih jekel v te države se je povečal na skoraj 40% celotnega izvoza v primerjavi s 33% v letu 1966. Večje izvozne količine z deloma nezadovoljujočim finančnim učinkom so seveda slabo vplivale na celoten rezultat. Gospodarstveniki te industrijske veje pa so šli zavestno v tak položaj, da so s tem preprečili ali pa vsaj omilili odpuščanje delavcev.

Uvoz plemenitih jekel v Zahodno Nemčijo je v preteklem letu zaradi zmanjšane porabe jekla na notranjem trgu padel za okrog 4%, vendar pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je uvoz ob koncu leta zopet močno narasel! Padec uvoza je temeljil izključno na padcu uvoza iz držav, ki niso članice evropske skupnosti za premog in jeklo. Države te skupnosti so namreč še nadalje povečevale svoj izvoz na zahodnonemško tržišče. Posebno močan je bil še vedno pritisk pri uvozu nerjavečih in proti kislina odpornih jekel. Uvozna kvota hladno valjane nerjaveče pločevine in trakov je znašala še vedno okrog 17%.

Poraba plemenitih jekel v Zahodni Nemčiji je v lanskem letu močno padla. Po izračunih je bila za okrog 10% nižja kot leto poprej. Preskrba tržišča se je temu padcu porabe morala prilagoditi. Medtem ko se je uvoz plemenitih jekel, kot že omenjeno, zmanjšal za samo okrog 4%, je padla odprema iz zahodnonemških jeklarn za okrog 8%.

Toliko na kratko o položaju zahodnonemške industrije plemenitih jekel v letu 1967. Imeli pa bomo popolnejši pregled, če si ogledamo razvoj proizvodnje plemenitih jekel še v drugih državah zahodnega sveta.

Na področju evropske skupnosti za premog in jeklo je v preteklem letu narasla proizvodnja plemenitih jekel v primerjavi z letom 1966 za 4,6%. Z že omenjenim dvigom proizvodnje za 1,6% je ostala Zahodna Nemčija krepko pod poprečnim dvigom v državah te skupnosti. Delež zahodnonemških tovarn pri proizvodnji plemenitih jekel se je v okviru skupnosti rahlo zmanjšal — na 43%.

V Franciji je bila proizvodnja v lanskem letu samo za 0,4% višja kot leto prej. Delež francoske proizvodnje znaša slabih 26% proizvodnje v skupnosti.

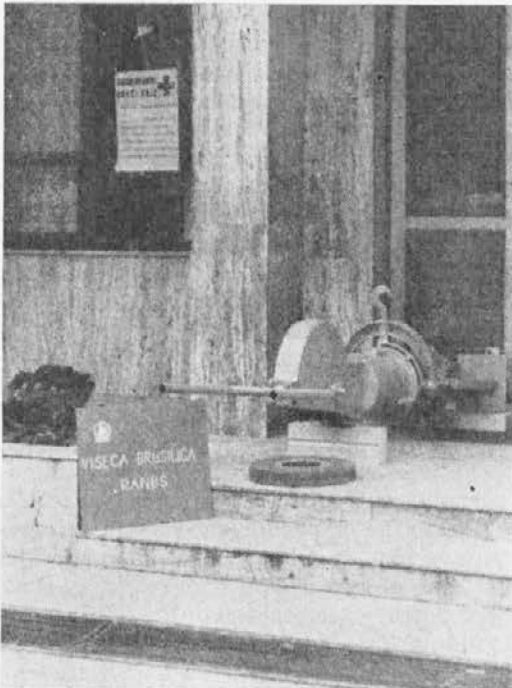
Proizvodnja plemenitih jekel v državah Beneluxa je bila s svojimi 3 do 4% celotne proizvodnje v skupnosti še vedno neznatna.

V ZDA je sledil rekordni proizvodnji v letu 1966 znaten padec. Ta padec proizvodnje za skoraj 13% je bil posledica pojavov konjunkturnih slabosti, ki so znatno vplivale na gospodarski razvoj teh držav v preteklem letu.

V Angliji je v preteklem letu padla proizvodnja še za skoraj 11%.

Tudi na Švedskem je padla lanskega leta proizvodnja za slabih 6% v primerjavi s predlansko. Ta država, ki izvažata vedno velik del svoje proizvodnje, je seveda zelo občutljiva za konjunkturna nihanja v državah, v katere izvažata; ena izmed teh je tudi Zahodna Nemčija.

V nasprotju z vsem tem pa je na Japonskem proizvodnja še naprej zelo močno naraščala in se je tako že zelo močno pribli-

Tako smo opozorili na del naše dejavnosti

žala proizvodnji v skupnosti. Lanskoletni dvig proizvodnje za okrog 33% (beri: triin- trideset!) je bil tu prav tako visok kot prejšnja leta. Zaradi tega je popolnoma upravičena bojazen, da japonsko tržišče ne bo moglo več sprejemati te stalno naraščajoče proizvodnje plemenitih jekel in bodo odvečne količine nujno začele pritiskati na tuja tržišča, predvsem na evropska.

POVPRAŠEVANJE SE JE ZNATNO DVIGNILO

Recesija je bila sicer kratkotrajna, vendar je imela močan odmev v gospodarstvu Zahodne Nemčije. Od sredine lanskega leta do danes pa se stanje stalno izboljšuje in je zaradi tega vprašanje, kakšen bo nadaljnji konjunktorni razvoj, še prav posebno važno.

Velesajem v Hannoveru, ki velja kot največji velesajem zahodnega sveta in je zaradi tega njegov zanesljivi gospodarski barometer, je dal dovolj tehtnih razlogov za optimistično gledanje v prihodnost. Glede na pogodbe, ki so bile sklenjene na tem velesajmu, in glede na optimistične napovedi v skoraj vseh vejah gospodarstva, računajo gospodarstveniki v zahodnonemški industriji plemenitih jekel z zanesljivo utrditvijo ali pa celo z nadaljnjim izboljševanjem današnjega konjunktornega položaja.

Današnje stanje v zahodnonemški industriji plemenitih jekel lahko označimo v nekaj stavkih. Povpraševanje po plemenitih jeklih se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta dvignilo nad običajna povpraševanja v tem letnem času. V decembru lanskega leta so znašala naročila 184.000 t, od januarja do aprila letos pa kar 220.000 t. Ta dvig povpraševanja je posledica večjega povpraševanja na notranjem tržišču, delno pa je naraslo tudi povpraševanje tujih kupcev.

Pri ocenjevanju tega dviga naročil pa je potrebna dokajšnja mera previdnosti in bi bilo napačno na tem dvigu graditi pričakovanja, ki glede na dejansko konjunktorno stanje ne bi bila opravičljiva. Ta dvig naročil v prvem četrtletju letošnjega leta je namreč poleg drugega tudi posledica dejstva, da si predelovalna industrija plemenitih jekel zopet polni skladišča, ki so bila

pred tem v veliki večini domala prazna. Ciklus napolnjevanja skladišč igra pri obsegu naročil v industriji plemenitih jekel zelo pomembno vlogo. Posledica tega delno skokovitega dviga naročil so bili daljši dobavni roki, ki so predelovalno industrijo privedli do tega, da je naročala dolgoročne zaloge, kar pa bo zopet imelo svoj vpliv na obseg naročil v prihodnjih obdobjih.

Naročila pa naraščajo hitreje, kot narašča dejanska poraba, ki je nastala glede na izboljšani konjunktorni položaj in ki znaša po izračunih 10 do 15%. Gospodarski strokovnjaki v industriji plemenitih jekel predvidevajo, da se bo obseg naročil spet zmanjšal (delno tudi zaradi normalnega zmanjšanja čez poletje) in da se bo ustavil na nivoju, ki bo vsekakor višji od lanskoletnega v tem času, vendar pa znatno nižji od nivoja v prejšnjih letih.

FINANČNI POLOŽAJ ŠE VEDNO NI ZADOVOLJIV

Zmanjšanje proizvodnih stroškov, ki je nastalo kot posledica naraščanja naročil in s tem boljšega izkoristka kapacitet, je v zadnjih mesecih sicer pozitivno vplivalo na finančni položaj v zahodnonemški industriji plemenitih jekel, vendar je tudi pri ocenjevanju tega dejstva potrebna dokajšnja previdnost. Današnji nivo cen, ki ga je izsilila mednarodna konkurenca in ga najdemo v današnjih cenikih, sili namreč industrijo plemenitih jekel k najostrejšim kalkulacijam. Tudi v bodoče skorajda ni mogoče računati s tem, da bi se nivo cen na tržišču dvignil. Finančni položaj v tej veji gospodarstva že dalj časa ni zadovoljiv in bi bilo nespametno računati s tem, da se bo čez noč izboljšal. Jasno je, da bo treba storiti vse, da se bodo proizvodni stroški zmanjšali.

Prir. Ivan Kop, dipl. inž.

(Gradivo je povzeto po časopisu »Der Volkswirt«, št. 24, 14. junij 1968, str. 60 in 61.)

OBRATNE NEZGODE V JUNIJU 1968

Franc Perovnik, čistilnica — ulitek mu je zdrsnil na levo nogo in mu poškodoval štiri prste.

Anton Planinšec, kladivarna — pri rezanju glave ingota je sekira zdrsnila in ga udarila po desni roki.

Rafael Ikoč, modelna mizarna — pri rezanju lesene letve je dobil levo roko med vrtečo se žago, pri tem mu je odrezalo kazalec leve roke v drugem sklepu, zarezalo sredinec in poševno odrezalo palec.

Valentin Grm, topilnica — pri sipanju peska iz soda v lijak si je poškodoval mezinca na desni roki.

Janez Poberžnik, mehanična — spiralna vzmet ga je udarila po prstu leve roke.

Mirko Petrič, livarna — tekoče jeklo mu je brizgnilo v oko.

Alojz Gorenšek, livarna — pri obračanju okvira si je poškodoval palec na desni roki.

Milan Kotnik, topilnica — pri spenjanju ingotov s kleščami si je poškodoval mezinca na levi roki.

Hilda Cesnik, mehanična — palice iz brone so se ji sesule po nogah.

Ivan Rek, topilnica — kokila se mu je skotalila na desno nogo in mu poškodovala tri prste.

Dobra stran

Naš dedek je ondan modroval: »Pa naj kdo reče, da starost ni nekaj lepega! Kdo razen mene v naši družini lahko prepeva, medtem ko si čisti zobe?!«

Vestnost

Nace je kot po navadi spet zamudil službo in se je šefu opravičil:

— Oprostite, tovariš šef, v pisarni sem se tako odvadil na uro gledati, da tudi doma več ne pogledam nanjo!

Ojnice

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na sejah meseca junija je upravni odbor razen obravnave in priprave materiala, ki je bil posredovan na zasedanju delavskemu svetu podjetja, razpravljaj še o merilih in kriterijih prodaje stanovanjskih hiš v Dobji vasi, zgrajenih v prvi etapi, in pogojih prodaje zgrajenih v drugi etapi gradnje, obravnaval predlog razdelitve sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanj, in obravnaval ostale tekoče probleme poslovanja železarne.

Upravni odbor je bil najprej seznanjen, da je letos v Dobji vasi do podaljšane 3. faze zgrajenih 45 stanovanjskih hiš, da je od tega 8 stanovanjskih hiš oddanih že vse od pričetka gradnje, da je zato lahko predmet prodaje samo 37 stanovanjskih hiš in da se je za nakup tega števila stanovanjskih hiš prijavilo 57 kandidatov. Ker je bilo interesentov več, kot je na razpolago stanovanjskih hiš, je zato osvojil predlog posebne komisije, da naj se letos razporežljive stanovanjske hiše v Dobji vasi prodajo kandidatom po naslednjih kriterijih in vrstnem redu:

— Najprej se upoštevajo kandidati, ki imajo pri stanovanjski komisiji železarne vložene prošnje za dodelitev stanovanja in so istočasno kandidati za nakup stanovanjske hiše v Dobji vasi.

— V naslednji skupini naj se upoštevajo tisti, ki posedujejo stanovanja, s katerimi razpolaga naša železarna, pa jim je to premajhno in prosijo za zamenjavo, so pa kandidati za nakup stanovanjske hiše v Dobji vasi.

— V tretji skupini naj se upoštevajo varčevalci, ki so se ob pričetku gradnje prijavili za nakup stanovanjske hiše v Dobji vasi, pa so nato iz raznih vzrokov odstopili in so se pod sedanji pogoji ponovno prijavili za nakup.

— V naslednjo skupino se razvrstijo vsi ostali interesenti za nakup stanovanjske hiše. Ta skupina se ponovno razdeli:

— v prvo se izdvojijo kandidati, ki posedujejo stanovanja, s katerimi razpolaga naša železarna, in bomo z njimi po izpraznitvi ponovno razpolagali;

— v drugo skupino se izdvojijo prijave ostalih kandidatov, ki sicer posedujejo stanovanja, vendar z njimi po izpraznitvi ne bi imela razpolagalne pravice naša železarna.

Na podlagi že sprejetega sklepa delavskega sveta podjetja, da se letos nadaljuje z gradnjo preostalega dela stanovanjskih hiš v Dobji vasi in da pogoji prodaje ostanejo nespremenjeni, je bilo odločeno,

— da imajo prioriteto pravico pri nakupu preostalega dela zgrajenih stanovanjskih hiš v Dobji vasi interesenti, ki se jih pri sedanji prodaji ni moglo upoštevati,

— da morajo vsi skleniti predkupne pogodbe in ob njihovem podpisu plačati 5 % vrednosti do podaljšane 3. faze zgrajene stanovanjske hiše.

Pri predlogu razdelitve sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanj, je bil upravni odbor seznanjen, da je bil izvršen razpis in da si je komisija po preteku razpisnega roka ogledala gradbišča vseh prosilcev za kredit. Po ogledu in ugotovitvi, do katere faze imajo posamezni prosilci zgrajene svoje stanovanjske hiše, je komisija izdelala predlog za višino kreditiranja.

Komisija je upoštevala samo prosilce, ki grade v gradbenem okolišu, oddaljenem 5 km od sedeža podjetja. Prosilci so prosili za znatno večja sredstva, kot jih je letos za te namene na razpolago. Komisija tudi ni upoštevala združenih graditeljev na Navrškem in Preškem vrhu, ker je iz razpoložljivih podatkov ugotovila, da so vsi že prejeli maksimalno možni znesek kredita. Čeprav je bilo v razpisu navedeno, da se bodo pri dodelitvi kredita upoštevali samo graditelji, ki grade v odrejenem gradbenem okolišu, so se prijavili prosilci izven tega območja, vendar jih ni bilo mogoče upoštevati. Po predlogu komisije je znesek v višini 25.500.000 S din, ki ga je delavski svet izdvojil za kreditiranje individualne gradnje, v celoti izkoriščen. V znesku so upoštevana tudi sredstva, ki nam jih bo na račun vročitve prispevala banka. V razpravi pa je bilo načeto vprašanje, ali ne bi kazalo, da se ob sedanjem razvoju motorizacije poveča gradbeni okoliš in ali ne bi poleg novogradenj kredit dodeljevali tudi za adaptacije stanovanjskih hiš, seveda pod pogojem, da prosilci razpolagajo z načrti in gradbenim dovoljenjem. Z razširitvijo območja pa bi, kot je bilo ugotovljeno, morali povečati sredstva, namenjena za kreditiranje individualne gradnje, da pa je taka možnost z našo odločitvijo, da pristopimo k prodaji do podaljšane 3. faze zgrajenih stanovanjskih hiš v Dobji vasi, podana. Upravni odbor je zato sklenil:

— Potrdi se predlog posebne komisije za razdelitev sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanjskih hiš v višini 25.500.000 S din; v tem znesku so upoštevana tudi sredstva, ki jih na račun naše vročitve prispeva banka.

— Na naslednjem zasedanju je predlagati delavskemu svetu podjetja, da se sredstva, namenjena za kreditiranje individualne gradnje stanovanj povečajo za nadaljnjih 5.000.000 S din. Sredstva se vročijo banki, ki bo na račun vročitev prispevala 25 % udeležbo, tako da bi letos bilo dodatno na razpolago za kreditiranje individualnih gradenj stanovanj še 6.250.000 S din.

— Predlog za razdelitev dodatnih sredstev pripravi že imenovana komisija, ki mora pri izdelavi predloga upoštevati razširitev gradbenega okoliša, združeno gradnjo na Navrškem in Preškem vrhu in adaptacijo stanovanjskih hiš, če prosilci razpolagajo z načrti in gradbenim dovoljenjem.

— Gradbeno območje za kreditiranje individualne gradnje stanovanj se poveča od sedanjih 5 na 10 km, računajoč od sedeža železarne.

— Dodatna sredstva, če bo predlog delavski svet osvojil, je pod že dogovorjenimi pogoji vročiti komunalni banki Celje, združnica Slovenj Gradec.

Upravni odbor je bil tudi seznanjen z novim, korigiranim predlogom višine kilometrine za uporabo zasebnih avtomobilov za potrebe naše železarne, ki ga je izdelala posebna komisija. Po predlogu, ki je izdelan na osnovi dejanske kalkulacije stroškov, naj bi nova višina kilometrine znašala za osebni avto do 900 ccm 0,29 N din, za osebni avto od 901—1200 ccm 0,38 N din in za osebni avto nad 1201 ccm 0,47 N din. Da

bi bili tudi lastni osebni avtomobili, ki se uporabljajo za potrebe naše železarne, bolje izkoriščeni, je komisija predlagala, naj bi se povečal dodatek za sopotnike od sedanjih 0,03 N din na 0,05 N din. Če se k višini tako ugotovljene kilometrine doda še dodatek za sopotnike, potem bi lastniki osebnih avtomobilov, ki službeno potujejo, za vsak prevožen kilometer, pod pogojem, da bo avtomobil polno izkoriščen, dobili za avtomobil do 900 ccm 0,44 N din, od 901 do 1200 ccm 0,53 N din in za avtomobil nad 1201 ccm 0,62 N din. Razprava je ugotovila, da je analiza stroškov za osebne avtomobile povsem točna, da pa lastniki osebnih avtomobilov s predlagano višino kilometrine, predvsem za bolj oddaljena področja, verjetno ne bodo želeli uporabljati za službene potrebe železarne svojih osebnih avtomobilov. Zato je bila načeta misel, da bi kazalo razmišljati o tem, da naša železarna za delavce, ki mnogo službeno potujejo, nabavi primerne osebne avtomobile, s čimer bi se vsaj za daljše relacije izključila za potrebe podjetja uporaba zasebnih osebnih avtomobilov. Po daljši razpravi je upravni odbor novo predlagano višino kilometrine, ki jo mora seveda potrditi še delavski svet podjetja, osvojil z dopolnitvijo, da je tudi lastnik osebnega avtomobila za vsak prevožen kilometer na sedanjo višino kilometrine tako za sebe kakor tudi za ostale sopotnike, ki službeno potujejo, upravičen do dodatka za sopotnike v višini 0,05 N din.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja se v šolskem letu 1968/69 odobri dodaten vpis učencev v poklicno šolo in šolo za priučevanje za naslednje poklice:

1. v poklicno šolo za 15 livarjev in 6 kalivcev,
2. v šolo za priučitev 29 učnih mest, od tega 15 učnih mest za priučene kalivce, 8 za valjarje in 6 za kovače.

Na predlog komercialnega sektorja se je inž. Božu Cimermanu odobrilo 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo.

Na predlog tehniškega sektorja je bilo inž. Srečku Slemeniku odobreno 5-dnevno službeno potovanje na Češkoslovaško.

Na XVI/717-39. redni seji dne 6. 5. t. l. je odobreno službeno potovanje direktorju Gregorju Klančniku in inž. Božu Cimermanu na Švedsko se je podaljšalo za 4 dni oziroma od prej odobrenih 8 na skupno 12 dni.

Ugodeno je bilo pritožbi Vida Raterja zoper odločitev komisije za racionalizacijo o višini pripadajoče nagrade za njegov racionalizatorski predlog in odobreno, da se mu izplača nagrada na podlagi novega izračuna v višini 564,00 N din.

Odklonjena je bila pritožba Viljema Irmana zoper odločitev komisije za racionalizacije o odobritvi višine nagrade za njegov racionalizatorski predlog. Pritožba je bila odklonjena na podlagi ugotovitve, da je bil pritožitelj zaposlen v novi valjarni na delovnem mestu toplotnega tehnika in da je bil poleg ostalih delovnih dolžnosti zadolžen tudi za remonte ogrevalnih peč, zato je komisija pri obravnavi njegovega predloga povsem pravilno upoštevala kriterije za izračun višine nagrade.

Na predlog zdravniške komisije se je v železarni zaposleni Faniki Jambrošič v smislu 54. člena našega pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih odobrilo podaljšanje skrajšanega delovnega časa po 4 ure na dan. Podaljšanje skrajšanega delovnega časa velja vse do časa, dokler po mnenju zdravniške komisije zaradi bolezni otroka ne bo mogla delati polni delovni čas oziroma največ do časa, da otrok dopolni tretje leto starosti. Za čas, ko bo delala skrajšani delovni čas, je pri delitvi OD upravičena samo do tistega dela OD, ki bo ustrezal njenemu dejanskemu delu v železarni.

Za kritje stroškov proslave 90-letnice obstoja društva je bila gasilskemu društvu Ravna na Koroškem odobrena enkratna denarna podpora v višini 1000 N din pod pogojem, da k sodelovanju na proslavi povabijo tudi člane gasilskega društva naše železarne.

Na predlog komercialnega sektorja se je v. d. vodje nabavnega oddelka tov. Maksu Viterniku od 1. 6. 1968 dalje odredil ločen delovni čas.

V smislu 29. čl. pravilnika za vrednotenje dela po enotnih osnovah je bil potrjen predlog komisije za OD za dopolnitev kodeksa del v valjarni, jeklovleku in komercialnem sektorju, in sprememba ocene skupine del odpremnikov v valjarni, kovačnici in mehanski obdelovalnici.

Na predlog komisije za racionalizacije je upravni odbor v smislu določil členov 44, 51 in 52 našega pravilnika o delitvi OD inž. Milanu Dobovišku in inž. Vladu Macurju odobril za racionalizatorski predlog uvedbe nove tehnologije v topilnici enkratno nagrado, in sicer inž. Milanu Dobovišku v znesku 4900 N din in inž. Vladu Macurju v višini 2100 N din. Pri višini nagrade je upravni odbor upošteval uspešnost tehnološke izboljšave, že doseženih rezultatov na področju skrajševanja postopka taljenja, zmanjšanja izmečka in prihranka, ki bo dosežen z uvedbo nove tehnologije. Upravni odbor je istočasno ugotavljal, da imamo v naši železarni še vrsto področij, kjer bi bile potrebne in so možne tehnične in tehnološke izboljšave, in da bi zato racionalizatorsko dejavnost v naši železarni morali v večji meri intenzivneje razvijati.

Na predlog komisije za kadre je bilo odobreno, da se v železarni zaposlenemu Stanku Bricmanu povrnejo stroški diplomskega dela na TSS elektro oddelku v Mariboru v znesku 500 N din.

Upravni odbor je meseca marca letos odobril, da se za potrebe naše železarne v okviru izobraževalnega centra ustanovi dveletna šola za delovodje kovinske in metalurške stroke in da mora izobraževalni center pri ustreznih organih doseči verifikacijo šole. Verifikacija šole mora biti izvršena v skladu z zakonom o srednjem šolstvu in pristankom gospodarske zbornice SR Slovenije. Da bi predpisom zadostili in verifikacijo šole lahko dosegli, je potrebna delna sprememba naziva, zato naj bi se novi naziv šole glasil samo: »Delovodska šola metalurške in kovinske stroke«. Upravni odbor je ob upoštevanju potreb, ki tako spremembo narekujejo, odobril, da se že sprejeti sklep o ustanovitvi šole dopolni tako, da se pri šolskem centru na Ravnah na Koroškem ustanovi delovodska šola metalurške in kovinske stroke.

Kadrovski oddelek je seznanil upravni odbor s problemi, ki se pojavljajo pri uporabi proste sobote. Rečeno je bilo, da se proste sobote ne izkoriščajo po razporedu, ampak tudi v ostalih dnevih v tednu, evidenca pa se evidentira za tisto soboto, ki bi jo posameznik po razporedu moral izkoristiti. Ne samo to, da se s tem v zvezi postavlja vprašanje proste sobote, ampak vnaša tudi v evidentiranje prostega dneva določen nered in netočnost evidence. Upravni odbor meni, da je navedbe, ki so se pri tem pričele uveljavljati, treba odpraviti, zato je odločil, da morajo zaposleni načeloma izkoristiti prosto soboto po razporedu, in da so določena odstopanja lahko dovoljena samo v upravičenem primeru, če proces dela ne dopušča, da bi zaposleni lahko izkoristili prosto soboto po prvotnem razporedu, da pa mora biti tak izjemni primer iz beleženja odsotnosti točno razviden.

Odobreno je bilo, da se aktivnim udeležencem NOV, zaposlenim v naši železarni, ob proslavi dneva borca, 4. julija, v domu železarjev na stroške železarne poleg programa priredi tudi zakuska.

Upravni odbor je na sejah razpravljal in odločal tudi o ostalih poslovnih zadevah in vlogah, o čemer pa so bile prizadete službe ali posamezniki pismeno obveščeni.

-et

Neomajen

Zdravnik: »Ne smete piti vina...«

Bolnik: »Črna ali belega?«

ČESTITKA SODELAVCEV

V juniju je diplomiral na visoki industrijsko pedagoški šoli na Reki VINCENC TRAFELA in postal profesor kovinsko strojne stroke.

K doseženemu uspehu mu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov pri njegovem nadaljnjem delu na področju izobraževalne dejavnosti. Obenem mu želimo tudi osebno srečo v krogu družine.

Sodelavci šolskega centra

HUMOR

Lepotica

Dveletna Janjica se noče počesati. Stara mama pa jo pelje pred zrcalo:

»Vidiš, kako si grda. Morava se počesati!«

Potem jo počese in zopet postavi pred zrcalo:

»Vidiš, zdaj si pa lepa punčka.«

Mala porednica pa pokaže svoje obrvice in zahteva:

»Še namazati!«

Poleti se ženske trudijo, da bi bile čimmanj oblečene, a da ne bi prav vsega pokazale, pozimi pa, da bi bile čimbolj oblečene, a da bi vsaj nekaj pokazale.

Sejem bil je živ

Foto: F. Kamnik

Začeli smo vlivati v vakuumu

Vsem je verjetno znano, da imamo tudi mi vakuumsko napravo za odplinjevanje jekel. Pred kratkim je ta naprava pričela s poizkusnim obratovanjem in nam pri tem pokazala vse svoje pomanjkljivosti, ki jih moramo še odstraniti, da bo redno proizvajala odplinjeno jeklo.

Poskušal bom na kratko razložiti, kaj je vlivanje v vakuum in čemu se uporablja. Beseda vakuum pomeni brezračni prostor ali prostor, kjer ničesar ni. To se sicer praktično nikakor ne da doseči, ker tehnično ni izvedljivo. Dosežemo pa to, da v nekem prostoru tako močno izčrpavamo zrak, da ga ostane le malo in je v tem primeru pritisk zelo nizek. V vseh prostorih okoli nas je vedno pritisk ozračja 1 atmosfera ali 760 torrov. Ta pritisk pa npr. v zaprtem kotlu znižamo na 10 torrov, na 3 ali celo na 0,1 torra.

Naša topilnica ima vakuumsko napravo za odplinjevanje jekla v komori (kotlu). Projekt je naredila firma F. J. Stokes Corporation iz ZDA, izdelana pa je bila večinoma od domačih podjetij, le specialne dele je dobavila omenjena firma, kot npr. injektorje, regulatorje in instrumente. Glavni deli naše vakuumске naprave so:

- komora s pomičnim pokrovom,
- parni injektorji,
- komandna kabina z instrumenti,
- energetska voda pare, vode, zraka, argona in električni pogon.

Postopek odplinjenja jekla deluje na naslednji način. Iz peči se izpusti nekoliko bolj vroče jeklo v temeljito pripravljeno ponovco, to ponovco, polno jekla, pa se postavi na dno komore (kotla). Nato se komora čimprej pokrije in vklopi prvi parni injektor, ki sesa zrak in pline iz komore in jekla. Postopoma se vklaplajo nadaljnji injektorji in se s tem veča moč sesanja, tako da pritisk pada vedno bolj — na 200 torrov, 150, 100, 30, 20, 5 in končno 0,5 torra.

Vmes se talina premešava z argonom, da je učinek boljši. Končno se pokrov odpre in šarža normalno odlije.

V času vakuumiranja se mora opazovati talina v ponovci in s tem potek procesa, kajti v tem času se plini, ki so normalno vedno prisotni v jeklu, dvigajo in povzročajo močno vrenje tekočega jekla. Ko vakuum še bolj naraste, se talina dvigne za pol ali en meter (podobno kot mleko, ko zavre na štedilniku). Izkušnje kažejo, da mora tako intenzivno vrenje pri dvignjeni talini trajati najmanj 3—5 minut, če hočemo, da bo učinek dober. Je pa to najbolj nevarna faza vakuumiranja, saj se lahko jeklo prelije prek ponovce ali prežge zamašni drog. Tudi pri nas smo že imeli primer, da nam je jeklo prekipelo prek roba ponovce.

Plini torej odhajajo iz taline, s tem pa odnašajo s seboj veliko toplote, pa tudi močno vrenje taline povzroča, da se toplota izgublja na pokrov, z vsem tem pa nujno pada temperatura jekla, zato moramo vložiti v vakuumsko komoro vedno jeklo z nekoliko višjo temperaturo (100—120° C).

Kakšna pa je prednost odplinjenega jekla? Kratko povedano, so prednosti zelo velike. Jeklo nima plinov in s tem nima vseh tistih napak, ki so vedno prisotne tam, kjer je mnogo plinov. Jeklo je znatno bolj čisto, ima boljše mehanske lastnosti. Posebno je to pomembno za odkovke, kjer se danes zahtevajo kovani kosi brez kakršne koli napake, ki jo odkrije ultra zvok. Ker so lastnosti v taki meri izboljšane, nekateri kupci zahtevajo samo vakuumirano jeklo, npr. za ladjedelništvo, za turbinske dele, za kroglične ležaje itd. Skratka, jeklarna za proizvodnjo plemenitega jekla ne more uspešno konkurirati na tržišču, če ne nastopa s tako čistim jeklom, kot ga da vakuum.

Pogosto sem slišal vprašanje, ali bomo sedaj delali cenejše jeklo. Na to ne morem

odgovoriti v celoti. Vsekakor so dejstva taka, da ima topilnica dodatne stroške: naprava, poraba pare, vode, argona, večja poraba opeke itd. Kovačnica pa bo dobila bolj kvalitetno jeklo in žarilnica bo žarila znatno manj ur kot do sedaj. Predvidevamo, da nam bo uspelo zmanjšati vodik pod 2 ml/g, kar bo znižalo čas žarjenja na skoraj desetino sedanjega časa. To je v bistvu edini in največji knjigovodsko prikazani prihranek. Nikakor pa ne smemo mimo dejstva, da je skrajni čas, da pričnemo s prodajo odplinjenega jekla, sicer bomo izgubili dobre kupce in zaostali v razvoju.

Za zaključek še to: prvo šaržo, odplinjeno v vakuumski napravi naše topilnice, je izdelal delovodja Jože Poberžnik, kvaliteta jekla CK 45. Vakuumiranje je potekalo v navzočnosti strokovnjaka za vakuum firme Stokes g. Taylorja, ki je napravo tudi dal v obratovanje.

Rado Jelerčič, dipl. inž.

ŽELEZARSKÉ ZANIMIVOSTI

Železarna Jesenice

Dne 28. maja je v obratu šamotarna nastal požar večjega obsega, ki je uničil vso streho šamotarne, deformiral nosilce in hladilne naprave. Delno so bile poškodovane tudi sušilne peči, tako da je bila proizvodnja ustavljena za štiri dni, nakar so postopoma spet začeli obratovati posamezni oddelki.

Vzrok požara raziskuje posebna komisija, ki bo tudi ugotovila nastalo materialno škodo; ta je precejšnja.

Sovjetska zveza

Sovjetske železarne so v letu 1967 proizvedle 102,245.000 t surovega jekla, kar je 5,5 milijona ton več kot v preteklem letu. S to proizvodnjo so se močno približale ZDA. Predvidevajo, da bodo do leta 1972 presegle Združene države Amerike v proizvodnji jekla.

Italija

Italijanske železarne so lani izdelale 16,600.000 t surovega jekla, to je 2,100.000 t več kot v letu 1966. Italija je edina država NATO pakta, ki je povečala proizvodnjo jekla. Znano je, da pripravljajo in izvajajo velike rekonstrukcije za povečanje zmogljivosti proizvodnje jekla predvsem v železarnah ob morju.

J. R.

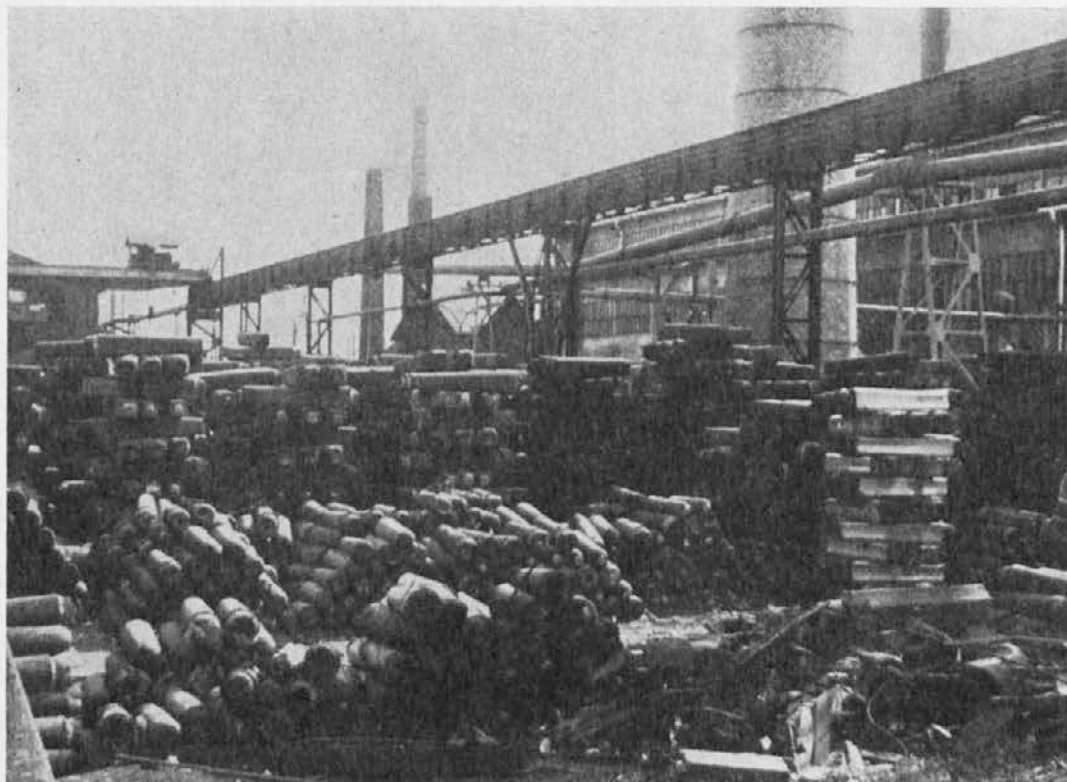
H U M O R

Darilo za god

- Za god sem podaril ženi knjigo »Umetnost varčevanja«.
- In kakšen je uspeh?
- Nehal sem piti in kaditi.

Kulturni pridevniki

- Omleden — kot festivalska popevka.
- Brezbarven — kot umetniška kritika.
- Prazen — kot koncertna dvorana.
- Drag — kot knjiga.
- Zavisten — kot slovenski kulturniki.
- Nevzgojljiv — kot otrok pedagoga.

Naš kapital

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

STROKOVNO POSVETOVANJE O LIVARSKIH MATERIALIH

Težave na področju livarskih materialov so se v naši livarni tako nakopičile, da jih je treba začeti reševati zelo energično in hitro. Nova oprema livarne za formanje in pripravo peska je te težave še jasneje pokazala. Če smo se na stari pripravi peska lahko skoraj neomejeno prilagajali tako spremembam surovin kot zahtevam formiranja, to zdaj ni več možno. Čim bolj je oprema mehanizirana, bolj zahteva enakomerne surovine in enotne proizvodne postopke.

Raziskovalni oddelek je organiziral strokovno posvetovanje, ki naj bi delno pomagalo razjasniti nekatere probleme in skušalo dati smernice za nadaljnje delo.

Posvetovanje je obravnavalo tri zadeve, ki so po našem mnenju temeljne za izboljšanje stanja na tem področju:

1. osnovne livarske peske,
2. livarske mešanice,
3. vpliv dodatkov na lastnosti livarskih mešanic.

Pri obravnavanju osnovnih livarskih peskov so bile podane statistične analize glavnih lastnosti dobavljenih livarskih peskov v letih 1966 in 1967. Podatke za statistično analizo je zbral laboratorij za peske, statistično pa je podatke obdelal inž. Rode na računskem centru v Ljubljani. Analizirane so bile sledeče karakteristike: propustnost, srednja velikost zrn, število zrnatosti, stopnja enakomernosti. V statistični analizi so bile obdelane sledeče statistične količine vseh teh lastnosti: srednja vrednost, standardna deviacija, spodnja in zgornja naravna meja, koeficient variacije.

Statistična analiza je pokazala, da so srednje vrednosti vseh lastnosti še nekako sprejemljive, odločno prevelika pa so nihanja teh lastnosti.

Grafično smo prikazali sejalne analize tipičnih predstavnikov (t. j. tistih, katerih vrednosti so približno enake srednjim vrednostim iz statistične analize) naših peskov MPP-1, G-5 in P-1 ter jih primerjali z nemškimi peskom H-32, ki v Evropi velja za vzorni pesek. Videli smo, da sta si peska MPP-1 in G-5 podobna, drugačno sejalno analizo ima pesek P-1, vse pa se razlikujejo od peska H-32. Tudi po najbolj skrbnem pranju naših peskov nismo mogli doseči enakomernosti peska H-32, čeprav smo se ji zelo približali.

Ker sta peska MPP-1 in P-1 po granulaciji zelo različna, ju nikakor ne bi smeli mešati med seboj. Pri nas pa se ravno to dogaja in s tem že tako prevelika nihanja karakteristik še povečamo.

Prvi poizkusi z regeneriranim peskom so pokazali, da z naraščajočo stopnjo regeneracije manjšamo odstotek prašnih frakcij v pesku. Mešanice iz teh peskov po prvih rezultatih ne zaostajajo za mešanicami iz novega peska.

Pri statistični analizi livarskih mešanic so bile po enakem postopku kot zgoraj analizirane lastnosti: vlaga, propustnost, tlačna trdnost, gostota, tekočnost, trdota. Vse te lastnosti so bile analizirane po mesecih za leto 1966 in 1967, rezultati pa prikazani tudi v grafični obliki. Tudi tu se je pokazalo, da

se srednja vrednost vseh lastnosti ne spreminja mnogo, velika pa so nihanja okrog teh vrednosti.

Nihče ne more z gotovostjo trditi, ali je mešanica s takimi ali drugačnimi lastnostmi dobra ali slaba, z gotovostjo pa lahko trdimo, da pri tako velikih nihanjih lastnosti ne more biti stabilnega procesa proizvodnje.

Imamo to slabo navado, da zavestno spreminjamo že itak po svoji naravi nihajoči proces, preden smo z gotovostjo ugotovili, če so spremembe res potrebne. Takim spremembam se proces s težavo prilagaja in iz tega izvirajo mnoge napake.

V tretjem delu smo želeli podati pregled nekaterih dodatkov na lastnosti livarskih mešanic. Vsi preizkusi so bili izvršeni v peskovnem laboratoriju in na podlagi rezultatov izdelani pregledni diagrami. Preizkušani so bili vplivi dekstrina, škroba SM, škroba RS, mogula, albertine, mixada, ferinata na tlačno trdnost v svežem, strižno trdnost v svežem, trdnost cone kondenzacije, propustnost, tekočnost in na tlačno ter strižno trdnost po 2, 4, 8 in 12 urah. Vse te lastnosti so prikazane v odvisnosti od vlage (2, 3, 4, 5 in 6 %) ter odstotka dodatka (0,5, 1,0 in 1,5 %).

To obširno delo je pomagalo razvrstiti in primerjati med seboj domače in tuje dodatke peščenim mešanicam ter dalo osnovo tudi za bodoče primerjave dodatkov, ki se še bodo razvijali doma in po svetu.

Stane Lenasi, dipl. inž.

METALURŠKO SREČANJE V PORTOROŽU

V dneh 31. maja in 1. junija 1968 je bilo v Portorožu metalurško srečanje in IX. strokovno posvetovanje metalurških inženirjev in tehnikov.

Na posvetovanju je bilo šestnajst strokovnih referatov iz desetih podjetij oziroma ustanov, med katerimi je železarna Ravne prispevala tri.

Direktor Gregor Klančnik je v svojem prispevku očrtal cilje združitve slovenskih železarn. V kratkem je opisal razvoj slovenskega železarstva, položaj te panoge v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu, stanje, težave in perspektive črne metalurgije v gospodarski reformi. Zelo nazorno je pojasnil glavne razloge za razmišljanja o združevanju železarn in udeležence seznanil z dosedanjimi pripravami in z glavnimi predlogi pripravljalne grupe o delitvi programa, specializaciji proizvodnje, ekonomskih analizah in osnutkih načina poslovanja novega združenega podjetja.

Inž. Jože Borštner je imel zelo zanimivo ožje strokovno predavanje o smereh razvoja na področju konstrukcijskih jekel. Podal je zelo izčrpen pregled razvoja konstrukcijskih jekel v celotni svetovni proizvodnji z vsemi značilnostmi in specialitetami evropske, ameriške, sovjetske in japonske industrije. Zelo zanimive novosti, ki jih bo treba uvajati tudi pri nas, so novi načini izdelave in predelave teh jekel, predvsem pa razvoj visoko trdnih jekel za posebne namene, razvoj posebnih konstrukcijskih je-

kel za nizke in visoke temperature, uvajanje termomehanske predelave itd.

Inž. Jože Rodič je v svojem predavanju prikazal značilnosti razvoja sistemov kontrole kvalitete od skromnih začetkov do najmodernejšega sistema statistične vzorčne kontrole z organizacijo povratnih informacij, s katerimi se ureja posamezne tehnološke faze in izboljšuje celoten projekt tehnologije in kontrole proizvodnega postopka. Ta pregled je predstavljal predvsem način in organizacijo kontrole kvalitete v najmodernejši svetovni industriji z vsemi dosežki, ki morajo postati tudi naš cilj. Glavni del referata je predstavljala metodika reševanja tehnoloških problemov, ki smo jo v zvezi s planiranjem raziskav ter osvajanja razvili v železarni Ravne z uporabo metod matematične statistike in elektronskih računalnikov.

Namen posvetovanja je bila izmenjava izkušenj med slovenskimi metalurgi in medsebojno informiranje o problemih ter načinih reševanja ne glede na ozko strokovnost in različne med posameznimi področji.

Poleg referatov železarskega področja, ki so jih podali predstavniki metalurškega inštituta, železarn Jesenice in Štore, so bila prav tako zanimiva predavanja ostalih področij (Cinkarna Celje, Rudnik in topilnica živega srebra Idrija, Impol — Slovenska Bistrica, Tovarna dušika Ruše), v katerih so posamezni referenti prikazali uspehe in težave svojih področij, napredek in načrt razvoja svojih podjetij.

Sodelovali so tudi predstavniki iz Poljske in Madžarske.

Vsi so bili enotnega mnenja, da je metalurško srečanje doseglo svoj namen in da bi bilo potrebno taka srečanja večkrat ponoviti. Srečanja in stiki strokovnjakov, kolegov in sošolcev so koristna in pomembna, četudi so njihova področja udeleževanja precej različna.

Jože Rodič, dipl. inž.

III. JUGOSLOVANSKO POSVETOVANJE O KVALITETI

Jugoslovanski komite za kvaliteto in tehnično kontrolo v industriji je v dneh od 4. do 6. junija 1968 organiziral v Beogradu III. jugoslovansko posvetovanje o kvaliteti.

Moto posvetovanja je bil »Proizvajalec in kupec«. Pod tem motom se je v treh dneh zvrstilo 16 referatov, ki so bili razvrščeni v skupine po obravnavani tematiki.

Najštevilnejši so bili predstavniki motorne in kovinske predelovalne industrije, pa tudi kemijska industrija je imela precej predstavnikov na posvetovanju.

Železarno Ravne sta zastopala na posvetovanju inž. Dušan Arsenović in inž. Jože Rodič, ki je imel tudi referat z naslovom: »Kvaliteta od proizvajalca do kupca«. V svojem referatu je inž. Rodič obravnaval organizacijsko povezavo med proizvajalcem in kupcem. Posebej je obravnaval vlogo trgovine kot strokovno tehničnega in ne samo trgovskega zastopnika proizvajalca. Osnova vsake smiselne in učinkovite proizvodnje mora biti dobra raziskava in analiza tržišča. V centru take organizacijske mreže je glavni koordinator kontrola kvalitete v širšem pomenu besede (»integralna kontrola kvalitete«), ki usklaja zahteve tržišča z možnostmi proizvodnje ter tako skrbi za dose-

ganje ekonomske kvalitete. Proizvajalec mora zagotoviti kupcu pravo kvaliteto izdelkov, ki zadovoljujejo njegove zahteve, in mu ne daje več, kot potrebuje ali zahteva. To pomeni, da mora proizvajalec z ustreznimi ukrepi preprečiti slabo kvaliteto. Če pa hoče, da bo kvaliteta ekonomska, ne sme biti boljša oziroma dražja, kot je nujno potrebno.

To so bile glavne misli referata, v katerem so bile prikazane poti in metode, s katerimi se to dosega. Prvi pogoj za oživitvev takega sistema urejanja kvalitete so tesni neposredni stiki in urejeno tehnično sodelovanje s potrošniki. Z nekaterimi našimi odjemalci že imamo tako sodelovanje, ki je tudi že rodilo prve uspehe. Treba je preprečiti nerealne in pretirane zahteve, posebno nevarno pa je sprejemanje takih pogojev, ki so nedosegljivi. Na osnovi dokumentacije je treba sporazumno izdelati objektivne in dosegljive tehnične pogoje, ki usklajajo zahteve kupca z možnostmi proizvajalca. To, kar je dosegljivo, je treba izpolnjevati in v kontroli brezpogojno zahtevati. Postopno izboljševanje kvalitete po tej poti vodi k enakomernosti kvalitete in k zadovoljstvu naših potrošnikov, kar je za vsakega proizvajalca vedno najvažnejša stvar, garancija normalne proizvodnje in napredka.

Posvetovanje je v celoti pokazalo, da se vodilna jugoslovanska industrija zelo intenzivno ukvarja s formiranjem prevzemnih pogojev, z uvajanjem učinkovite statistične vzorčne kontrole in z zasledovanjem obnašanja svojih izdelkov v uporabi. Posebno pozornost posvečajo vsi svojim

vhodnim kontrolam in kvalitativnim zahtevam surovin in reprodukcijskega materiala. Vsega tega gibanja se moramo z vso resnostjo zavedati, da nas zahteve kupcev na našem zelo širokem področju ne bi naše nepripravljene. Z vso vnemo moramo naše proizvodne postopke in kvaliteto naših izdelkov spoznavati, jih urejati tako, da bodo dajali enakomerno kvaliteto. Nivo in značilnost kvalitete svojih izdelkov moramo temeljito poznati, da bomo lahko sprejemali zahteve kupcev in jim obljubljeni tudi garantirali z normalno proizvodnjo in z doslednimi dobavnimi roki. Če bomo kupce razočarali, jih bomo imeli vedno manj, ker nas bodo tudi vedno lažje zapuščali.

Referati na posvetovanju so bili po svoji vsebini dobri in strokovno zanimivi, referenti pa so jih v večini primerov podajali tako, da niso vzbudili interesa in sodelovanja poslušalcev. Tako tudi diskusije skoraj ni bilo. Organizacija posvetovanja je bila po svoji zasnovi zelo dobra, po dejanski izvedbi pa slaba. Organizator je odlično rešil publiciranje vseh referatov, ki so bili že pred posvetovanjem tiskani, kljub temu pa ni zaslužil pohvale, ker s strokovnimi recenzijami ni vsebine referatov medsebojno uskladil. Dopustil je, da se v mnogih referatih vsebina ponavlja, kar dolgočasi bralca ter jemlje voljo poslušalcu. V primerjavi z lanskoletnim posvetovanjem v Ljubljani je letošnje posvetovanje v Beogradu doživelo po mojem osebnem mnenju neuspeh, čeprav je pokazalo, da so posamezna podjetja glede kvalitete zelo napredovala in da njihove priprave obetajo še hitrejši napredek.

Jože Rodič, dipl. inž.

ki tvorijo melodijo, violinist pa mora prav tako dobro slišati, zadevati tone in vleči lok kot njegov odrasli kolega. Mnogo, res mnogo truda je treba, dokler mlad človek ne pride do stopnje, na kateri že lahko nekaj zaigra. Tu nosi veliko breme prav glasbeni pedagog, ki bi ga nekateri kaj radi imenovali Nebodigatreba. Vendar se bojim, da tisti nekateri pozabljajo, da glasba ni luksuz, da je nujno potrebna otrokovemu razvoju, da plemeniti njegovo dušo in miselnost nasploh. Že stari Grki so muziko uvrščali med zelo važne faktorje umetnosti in pri tem še poudarjali, da brez kulture ni naroda ne države.

Pa k koncertu samem.

Očitno je bil razdeljen na dva dela, in sicer na solističnega in orkestralno zborovskega. V prvem delu so imeli posamezniki (solisti) priložnost pokazati pridobljeno znanje na instrumentu in interpretacijske sposobnosti, v drugem delu pa sta se predstavila še zbor in orkester.

Zakaj na šoli zbor in orkester? Oba sta neke vrste sestavni del učnega programa in ju imenujemo orkestralna in zborovska praksa. Otrok se namreč mora navaditi na muziciranje oziroma petje tudi v širšem krogu izvajalcev, s čimer pa se že uvaja v kolektivizem.

Letos ste prvič imeli priložnost slišati zbor sam v pesmih »Mi ptička zapoje« in »Pojdaj u Rute«. Mirno lahko rečem, da je ta zborček med najboljšimi v občini, za kar pa ima največ zaslug tov. Dorica Rebernik, ki ga je z res požrtvovalnim delom in ljubeznijo spravila na to umetniško višino.

Z orkestrom je zbor zapel Mozartovo »Uspavanko«, ki je pravi biser glasbene umetnosti, Verdijev »Zbor sužnjev« in prvič letos izvajani »Zbor romarjev« iz opere Lombardi istega avtorja.

Koga ne prevzame melodični tok Verdijevih del, sploh pa, če jih slišimo v izvedbi mlade umetniške skupine, katere poprečna starost je 13 let? Najbrž ni bilo človeka v dvorani, ki mu naše izvajanje ni bilo všeč. Srečni smo bili ob koncu, veliko breme je padlo z učiteljev in mladih izvajalcev. Dostojno smo bili nagrajeni za celoletni trud, prisrčno ploskanje pa nam je dalo čutiti, da tudi mlada duša s svojim muziciranjem

KULTURNA KRONIKA

KONCERT MLADIH

Koncert mladih je za nami, vtisi so urejeni. Torej je že čas, da o tem malo pokramljamo ne glede na to, s kakšnimi občutki je kdo 15. junija zvečer zapustil Titov dom.

Kot ob koncu vsakega šolskega leta smo tudi letos priredili javni nastop naših učencev, ki naj bi bil nekakšen prerez letošnjega dela. V koliki meri nam je to uspelo, bodo vedeli tisti, ki so nas poslušali, vendar upamo, da nikomur ni bilo žal sedeti dobro uro v dvorani in poslušati glasbo izpod prstov mladih izvajalcev.

Nikakor ne bi mogel razumeti človeka, ki je dejal, da otrok pač ne more toliko muzicirati, da bi lahko pritegnil k poslušanju. Naj mu tu povem, da že po naravnem zakonu iz malega raste veliko, in da je nekoč danes najslavnejšemu nogometašu žoga segla samo do popka. Kajti tako predano in s tolikšno ljubeznijo kot otrok ne more muzicirati nihče.

Iz mladega človeka vro res še nepokvarjena čustva. On še ne ve za zavestno laž in hudobijo, ne pozna kiča. Le on lahko muzicira tako, kot mu res pride iz srca in pri tem ne računa na učinek pri občinstvu. Tisti trenutek se niti ne zaveda, da v dvorani sedita očka in mamica, pred katerima se vsak otrok rad izkaže. Ali ni tako, tovariš občan?

Res pa ne moremo pričakovati vrhunske umetnosti niti glede tehnike na instrumen-

tu niti po zrelosti izraznih možnosti. Otrok si svet muzike predstavlja po svoje in ga kot takega interpretira res s čistostjo in idealom. Predstavlja si, da mora iz toliko in toliko tipk na klavirju ustvariti nekaj, kar mi slišimo in označimo za pesem, valček ali karkoli drugega. Trobentač mora samo s tremi tipkami ustvariti niz tonov,

Orkester glasbene šole

lahko prodre globoko v srce odraslega poslušalca, in to še z deli svetovnih mojstrov muzike.

Glasba ustvarja v našem čustvenem svetu izredno dinamiko in pestrost, najprej pa nas sploh čustveno oživlja. Tako ji je v največji meri dano, da izganja iz nas čustveno sušo in praznoto, ki nas vanjo tolikokrat ženeta tehnika in tempo sodobnega življenja in nas dušita ali polagoma mrtvita. Zato se v človeku, ko se preda muziki, pa naj bo na koncertu ali takrat, ko se mu iz grla izvije pesem, zdi nemalokrat tako, kot da je oživel. Če je res, da odseva naša duša tudi navzven, potem je razumljivo, zakaj so obličja ljudi, ki so predani resničnim glasbenim doživetjem, spremenjena, poživljena, morda nekam vznemirjena, nikakor pa ne brezčutno lagodna.

Tako kot nobena umetnost še posebno glasba ne pozna in ne prenaša lagodnosti. V doživljanju glasbe je gotovo veliko tega, kar bi lahko imenovali povratek k živemu človeku. Tega učimo otroka, pa ne samo tega, učimo ga tudi čutiti in posredovati drugim. Kako ga to učimo, pa ste imeli priložnost slišati.

Dovolite, da se ob koncu zahvalim vsem, ki so nas počastili s tako številnim obiskom, kot ga na Ravnah nismo vajeni. Nismo mogli verjeti, da so bili domala vsi stoli zasedeni, pa čeprav so muzicirali le otroci in je malo prej (kot že tri leta nazaj) krepko deževalo.

Učiteljem in mladim izvajalcem na tem mestu — iskrena hvala!

Ravnatelj glasbene šole
Ivan Gradišek

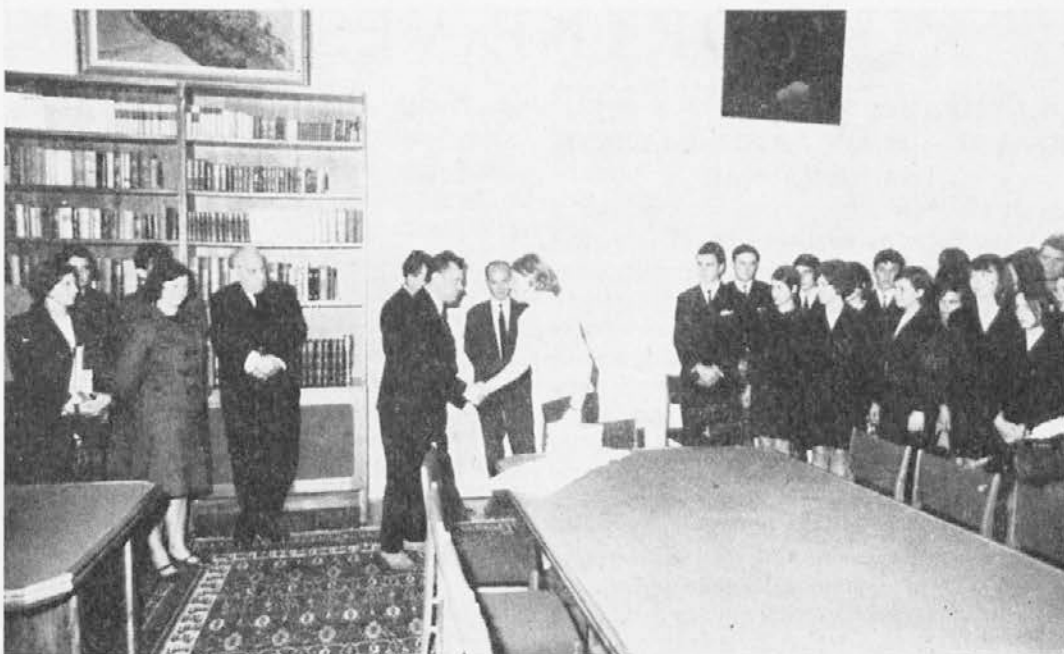
TISOČI MURANT NAŠE GIMNAZIJE

24. junija je bila v študijski knjižnici majhna slovesnost. Ob navzočnosti profesorjev in gostov — predsednika občinske skupščine tovariša Kerta, poslanca kulturno-prosvetnega zbora tovariša Feldina in drugih — je ravnatelj gimnazije profesor Golčer podelil letošnjim maturantom spričevala, dr. Franc Sušnik pa najboljšim knjižne nagrade.

Ker je letos po 23 letih obstoja gimnazije na Ravnah in v 20. generaciji končal šolanje tisoči maturant — domačin, je bilo vzdušje še posebno svečano.

Tisti, ki smo to gimnazijo gradili in sedeli v njenih klopih, vemo o njej vse. O njenem pomenu za kraj, dolino in sosednje doline smo tudi že mnogo pisali. Kljub temu pa smo prisluhnilo besedam ravnatelja Golčerja, ko jih je govoril zbranim, in mu vsak zase pritrdili, da za šole v velikih mestih tisoči maturant res ne pomeni mnogo; vse drugače pa je pri nas, ko bi lahko človek maturante do osvoboditve, še bolj pa študente na univerzi, preštel skoraj na prste, in je gimnazija resnično odprla mladim Korošcem svet. Da ga je res delavski in kmečki mladini, pričajo številke — delavskih je dala gimnazija petdeset, kmečkih pa sedem odstotkov.

Od letošnjih petinštiridesetih maturantov je bilo šest odličnih, šestnajst prav dobrih, dvajset dobrih, trije pa so bili zadostni. Med odličnjaki je bila najboljša **Zenka Horjak** in njej je zato pripad-

Čestitke tisoči maturantki

la čast, da bo zapisana v zgodovini gimnazije kot tisoči maturant.

Ko se pridružujemo čestitkam ravnatelja Golčerja, ponavljamo tudi njegov napotek maturantom — da bi čimprej dokončali študij, da bi postali dobri strokovnjaki in da ne bi pozabili stanu, iz katerega izhajajo.

n. r.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

3587/92	Rekar C., Primerjava elektroplovča s sodobnim plavžem 1963.	3587/106	Zakrajšek J., Rosina A., Wohinz J., Obogačevanje siromašnih manganovih ruda 1967.
3587/93	Izveštaj o kvalitetnoj kontroli kokila za I. polugodište 1960.	3587/107	Hodnik J. F., Prešern A., Sterle M., Določevanje vključkov v jeklu iz korundne in šamotne ponvične opeke 1967.
3587/94	Brifrah R., Rekar C., Jeklo Č.0445 (Č.42) s sledovi bakra, arzena in antimona 1964.	3587/108	Dular M., Kotar A., Čiščenje fenolnih odpadnih voda na generatorski žlindri 1968.
3587/95	Pelhan C., L. Škugor, Bubrenje kokila 1966.	3587/109	Dular M., Kotar A., Študij čiščenja fenolnih odpadnih voda 1968.
3587/96	Koronšič B., Študija reakcij med talinami in sinter dolomitom 1967.	3587/110	J. Žvokelj, Jekla za nizke temperature 1967.
3587/97	Prešern A., Identifikacija nekovinskih vključkov v jeklih Č 4736.	3587/111	Nemetalni vključki u čelicima jugoslovenske proizvodnje 1966.
3587/98	Lavrič T., Rekar C., Gomišček S., Oligoelementi v jugoslovanskih železovih rudah, grodljih in jeklih 1964.	3587/112	Hodnik J. F., Prešern A., Sterle M., Identifikacija porekla nekovinskih vključkov v jeklu z radioaktivnimi izotopi 1966.
3587/99	Gomišček S., Oligoelementi v jugoslovanskih železovih rudah, grodljih in jeklih 1961.	3587/113	Šinkovic J., Lavrič T., Študija izolacije nekovinskih vključkov v ferolitinah 1964.
3587/100	Lavrič T., Mikroanaliza v metalurških laboratorijih 1966.	3587/114	Nemetalni vključki u čeliku i gvožđu 1965.
3587/101	Izboljšanje kvalitete kokil I. del. 1967.	3587/115	Strojin F., Periodična izmenjava analiz jekla jugoslovanskih železarn in kontrola analitskega dela 1962.
3587/102	Pelhan C., Kraljič P., Strukturne spremembe in naraščanje kokil 1963.	3587/116	Muster J., Permanentni zadatak UJŽ 1963.
3587/103	Izboljšanje kvalitete kokil II. del. 1967.	3587/117	Pavko D., Seničić V., Souvent P., Toplotna prevodnost domačih ognjavnih gradiv 1966.
3587/104	Pavko D., Toplotna prevodnost domačih ognjavnih gradiv 1966.	3587/118	Muster J., Ručigaj A., Razvoj korundne opeke za ponve 1967.
3587/105	Šinkovic J., Lavrič T., Grafenauer S., Določevanje vključkov v jeklih proizvodnje Železarne Ravne 1966.	3587/119	Muster J., Izdelava mas za popravila martinovk in elektropeči 1968.
		3587/120	Muster J., Ručigaj A., Tekoče kontrole proti ognju odpornega materiala 1968.
		3587/121	Gostiša N., Koželj B., Smanjenje potrošnje koksa na račun injektiranja tečnog i praškastog goriva 1967.
		3587/122	Zec M., Behmen A., Uvođenje i unapređenje statističkih metoda 1964.

ŠPORTNE VESTI

40 LET NAMIZNEGA TENISA V JUGOSLAVIJI — 20 LET NAMIZNEGA TENISA NA RAVNAH

Nedavno je na skupščini namiznoteniške zveze Slovenije generalni sekretar namiznoteniške zveze Jugoslavije tovariš Jeremić dejal, da je namizni tenis eden izmed petih športov pri nas, ki se lahko pohvalijo s tako dolgim delovanjem, in če dodamo še dejstvo, da je bilo to delovanje zelo uspešno in da vsaka generacija namiznoteniških igralcev in igralk vedno najde stik z evropskim in tudi svetovnim vrhom, moramo tudi tu ponoviti, da je namizni tenis res »majhen« šport z velikim srcem. 40. obletnica namiznoteniške igre ima velik pomen tudi za slovenske igralke in igralce, ki so v vseh teh letih nosili dres z državnim grbom na prsih in veliko pripomogli k blestečim uspehom namiznoteniškega športa doma in po svetu. Ta obletnica ima pomen tudi za naše koroške Ravne, za vso našo dolino, saj je tudi naš namiznoteniški klub dajal reprezentante ter dolgo oblačil in vedril med najboljšimi mladinci in ženskami v državi. In če mi tu na Ravnah in na Koroškem slavimo letos le 20-letnico organizirane namiznoteniške igre, moramo le priznati, da je bilo v teh dvajsetih letih veliko narejenega in se zato lahko dostojno priključimo k proslavi namiznega tenisa v Jugoslaviji.

KRAJGERJEVA IN STIPANEK

Občinska zveza za telesno kulturo je s strokovnim odborom za namizni tenis v počastitev 20. obletnice organiziranega igranja namiznega tenisa na Koroškem prire-

dila velik mednarodni turnir s sodelovanjem ženskih in moških ekip:

Brooklin, Treviso, Italija,
Pecsi Egyetemi Atletikai Club, Tornatsarnik, Madžarska,
T. J. Nova Hut Klementa Gottwalda, Ostrava, ČSSR,
KAC, Celovec, Avstrija in občinska reprezentanca Raven.

Sodelovanje takega števila inozemskih ekip je terjalo brez dvoma resne in odgovorne priprave, ki pa so bile res načrtno in dobro izvedene, zato najprej vsa zahvala agilnim športnim delavcem, ki so se ob tej priložnosti polno angažirali in tudi popolnoma uspeli. Zahvala gre tudi vsem podjetjem, ustanovam in privatnikom, ki so to prireditve finančno podprli, saj ObZTK Ravne s skromno odmerjenimi finančnimi sredstvi organizacije tako velike prireditve sama zanesljivo ne bi zmogla.

Na večer pred turnirjem je moška ekipa iz Madžarske nastopila proti naši vrsti v Črni, ženska ekipa iz ČSSR proti naši ženski ekipi v Žerjavu in moška ekipa iz ČSSR proti naši moški ekipi v Mežici. Povem lahko samo, da je bil povsod v teh krajih pravi namiznoteniški večer in zelo uspela uvertura v kasnejše borbe med posamezniki in ekipami na Ravnah.

Otvoritev turnirja je bila res svečana, moti pa zelo, da je bilo v veliki telovadnici DTK veliko več igralcev in funkcionarjev kot pa gledalcev. Ob takih priložnostih se človek vedno spomni na tiste (žal jih je vedno več), ki imajo vedno veliko povedati, kaj vse je narobe, vedno so zelo pametni in radi kritizirajo, ko pa se jim nudi res odlična športna prireditve, so preleni, da bi prišli pogledat in s svojo prisotnostjo — samo s prisotnostjo — vsaj v najskromnejši

obliki poplačali trud organizatorjev in igralcev, ker taka prireditve da dela in takega dela ni mogoče opraviti z govorjenjem. Mogoče še pripomba, za Ravne nič kaj pohvalna: v vseh prej naštetih krajih, kjer je namizni tenis sorazmerno manj poznan, je bilo veliko več gledalcev, veliko več navdušenja, veliko več sodelovanja.

Ekipni del turnirja pri moških je minil v znamenju igralcev iz Ostrave, ki so pokazali res vrhunski namizni tenis in zaslužno zmagali. Drugi so bili Madžari, tretji Celovčani, četrti naši in peti Italijani. Potrebno je povedati, da so Čehi razred zase, da Madžari predstavljajo univerzitetni klub iz Peci in da so Celovčani imeli v svojih vrstah močno orožje z najboljšim igralcem Koroške, ki je sicer član drugega kluba.

Naše ženske so se pa proslavile. Krajgerjeva (pred kratkim se je omožila, sedaj je Lesnikova — veliko sreče v zakonu!), Hanuševa in Petračeva so odlično igrale in niso izgubili niti ene igre. Zaslužno so bile prve, druge so bile Čehinje, tretje in četrte pa Avstrijke.

Posamezni del turnirja pri moških je potekal v znamenju mednarodnega prvaka Jugoslavije iz leta 1966 Čeha Stipaneka. Ta igralec, ki ima poleg drugih »skalpov« tudi »skalpe« najboljših jugoslovanskih igralcev, je gospodaril z neizčrpnim namiznoteniškim repertoarjem skozi vse igre in šele v zadnjih srečanjih — v polfinalu z Grabnerjem in v finalu s kolegom Sondorjem — res lahko pokazal, kaj vse zna. Odlični igralec, češkoslovaški reprezentant, na tem turnirju ni imel dostojne konkurence. Četrtri je bil zopet Čeh — klubski kolega Stipaneka, Hybner. Peti in šesti sta bila Madžara Höhalmi in Cabak, sedmi je bil naš Jamšek, osmi pa Avstrijec Thaler.

O Jamšku moramo na vsak način napisati nekaj več. Že v ekipnem delu je bil naš najboljši igralec, premagal je vse Italijane in Avstrijce, med njimi tudi Thalerja. V konkurenci posameznikov pa je za vstop v polfinale naletel na bivšega igralca NTK Fužinar Grabnerja, s katerim sta pokazala veliko in enakovredno namiznoteniško borbo, ki je trajala 5 setov. V petem setu je bil Grabner bolj zbran v finišu, zmagal z 21 : 19 ter si s tem rezultatom priboril vstop v polfinale, kjer ga je v lepi igri izločil Stipanek z rezultatom 3 : 1. Od naših so igrali še Gutenbergger, Pandev, Maklin in Auprih. Razen Gutenberggerja, ki je premagal v ekipnem delu enega Madžara, ni nobeden pokazal kaj več od običajne forme, pohvaliti pa je potrebno vse za res srčno borbo in izredno prizadevanje.

Kakor Stipanek pri moških, tako je naša Krajgerjeva gospodarila med ženskami. Bila je najboljša in zaslužno premagala vse nasprotnice. Veliko igro je dala tudi Hanuševa, saj je premagala v polfinalu najboljšo Čehinjo Kučajevo z rezultatom 3 : 1 in zaslužno osvojila drugo mesto. Tretja je bila Avstrijka Druschnig, četrta Kučajeva. Omeniti pa je potrebno tudi mednarodno zmago mlade Fišerjeve nad Avstrijko Gütlerjevo.

Prvoplasiranim v ekipnih in posameznih disciplinah so zelo lepe pokale podelili podpredsednik občinske skupščine Ravne tovariš Ivan Strmčnik, organizacijski sekretar občinskega komiteja Zveze mladine Slovenije tov. Ivo Fele, predstavnik občinskega sindikalnega sveta tov. Ivan Žunko, pred-

Na soncu

stavnik krajevne konference SZDL Ravne tov. Otmar Leš in podpredsednik ObZTK Ravne tov. Pavle Cesar.

Turnir je bil vsekakor nepozabno doživetje za vse nastopajoče in gostje kar niso mogli prehvaliti dobre organizacije in gostoljubnih Korošcev. Madež majhnega zanimanja občinstva pa ostane in ta madež je predvsem boleč za športne Ravne.

ZASLUŽENA PRIZNANJA ZA DOBRO DELO

Na velikem mednarodnem turnirju je bil navzoč tudi sekretar namiznoteniške zveze Slovenije Dušan Novak, ki je v imenu naše osrednje zveze za zasluge pri razvoju namiznega tenisa na Slovenskem izročil NTK Fužinar izredno lepo, na jelenovo kožo umetniško napisano diplomo v znak zahvale za dobro in požrtvovalno delo. Za enake zasluge so take diplome prejeli tudi funkcionarji Marjan Ažman, Ivo Mlakar, Otmar Leš in Jože Šater.

Tudi občinska zveza za telesno kulturo je ob tem pomembnem jubileju podarila NTK Fužinar trenirke za prvo žensko in prvo moško ekipo. Plakete za zasluge za razvoj namiznega tenisa na Koroškem pa so dobili funkcionarji Rozika Vinklerjeva, Maks Jamšek, Otmar Leš, Ivo Mlakar, Marjan Ažman in Jože Šater, diplome pa Milena Šulerjeva, Otmar Hafner, Jože Homan, Rudi Krebs, Mirko Šumer in Jože Potočnik.

Predsednik NTK Fužinar tov. Otmar Leš se je s knjižnimi nagradami zahvalil za dolgoletno in dobro igranje ter pomoč v klubu tudi igralcem Eriki Krajgerjevi, Jožici Ačko, Robertu Jamšku, Andreju Pandevu, Ludviku Baučetu, Antonu Maklinu, Bogu Auprihu in Valterju Grabnerju. Igralci so se dostojno oddolžili in vsem šestim funkcionarjem kluba, ki so dobili tudi plakete ObZTK, podarili lepa spominska darila. Ta vzajemna pozornost pri namiznem tenisu ni slučajna in priča o pristranskem vzdušju med igralci in funkcionarji ter je obenem potrdilo za skupne napore in uspehe.

NTK Fužinar je bil deležen še ene javne in vredne pohvale. Izrekla jo je namiznoteniška zveza Jugoslavije na nedavni proslavi 40-letnice namiznega tenisa v naši državi. Ob tej priložnosti sta bila z zlatima značkama zveze in plaketami nagrajena tudi Ivo Mlakar in Jože Šater. Omembe vredno je tudi to, da je veliko slovenskih klubov in posameznikov čestitalo k 20-letnemu delu NTK Fužinarju, žal pa je potrebno napisati tudi, da je ta manifestacija namiznega tenisa šla mimo vseh drugih klubov in tudi upravnega odbora v ŠD Fužinar ter drugih družbenopolitičnih organizacij na Ravnah.

MEŽIČANI DVAKRAT PRVI

20-letnice organiziranega igranja pa ne proslavlja samo NTK Fužinar. V tem jubilejnem letu je strokovni odbor za namizni tenis preko svojih šol v Mežici, na Prevaljah in na Ravnah uspel organizirati namiznoteniško ligo za pionirje in pionirke. Spomladanski del lige je končan in največji uspeh so dosegli mladi Mežičani pod vodstvom Antona Maklina, ki so pri pionirkah in pionirjih bili najboljši. Kljub temu da v obeh disciplinah niso smeli nastopati naj-

boljši igralci z Raven, lahko Mežičane samo pohvalimo in jim želimo, da tudi jeseni nadaljujejo s tako lepimi uspehi.

TEČAJ ZA NAMIZNOTENIŠKE TRENERJE NA RAVNAH

S posredovanjem NTZS je visoka šola za telesno vzgojo v Ljubljani odločila, da bo letošnji tečaj za namiznoteniške trenerje pri nas na Ravnah. To ni samo priznanje za Ravne, ampak ima tudi velike prednosti. Tečajnikov iz naše občine ne bo potrebno pošiljati v Sečo ali Ljubljano in to pomeni veliko manj stroškov. To pa je danes, ko je vedno manj denarja, veliko vredno. Upajmo, da bodo vsa naša društva v naši dolini to ugodnost tudi izkoristila.

JUGOSLOVANSKA REPREZENTANCA SPET NA RAVNAH

Že lansko leto je Dušan Osmanagić, zvezni trener namiznoteniške reprezentance, dejal, da bodo najboljši igralci in igralke na letnih pripravah vedno na Ravnah, dokler bo on trener. Besedo je držal, saj so bili pri NTK Fužinar že uradno obveščeni, da bodo Ravne zopet gostitelj najboljših z belo žogico. Za namizni tenis na Ravnah eno priznanje več, Korpi in njegovim pa ključemo že sedaj: dobrodošli pri nas na koroških Ravnah!

NTK FUŽINAR ČETRTI V SLOVENIJI!

Namiznoteniška zveza je pred kratkim izdala lestvice za ekipe in posameznike za sezono 1967/68. V skupnem seštevku točk je ravnski Fužinar zopet čisto pri vrhu slovenskega namiznega tenisa. Za Olimpijo, Soboto in Triglavom se nahaja na četrtem mestu od 15 ocenjenih klubov. To je res lep uspeh in dokaz več, kaj vse se da narediti, če je delo načrtno in če se dela z voljo. Tu je treba takoj poudariti, da je visoka razvrstitev naših igralcev in igralke zaslužena, saj so pri klubu res kompletni v vseh disci-

plinah, od pionirk do članov. In prav v tem je moč ravenskega namiznega tenisa. Klubu je potrebno za ta uspeh brez dvoma iskreno čestitati, saj je s to uvrstitvijo res dostojno proslavil 20-letnico namiznega tenisa na Ravnah.

Pa pogledjmo, kako so uvrščene posamezne ekipe in posamezniki.

Člani ekipno se nahajajo na 6. mestu, članice ekipno na 4. mestu, mladinci ekipno na 6. mestu, pionirji ekipno na 5. mestu, mladinke ekipno na 3. mestu in pionirke ekipno na 3. mestu.

Pri članih A posamezno najdemo Jamška na odličnem 6. mestu, pri članih B pa na še boljšem 3. mestu. To je uspešen povratek Jamška med najboljše slovenske igralce, od njega pa lahko ob rednem treningu pričakujemo v bodoče še več. Pri članih A je Pandev 32., Gutenberg 47. in Španžel 75. Pri članih B je Gutenberg 31., Pandev pa 43.

Pri članicah posamezno je Krajgerjeva 8., Petračeva 10. in Hanuševa 11., mlado Fišerjevo pa najdemo na 37. mestu. Upoštevati je potrebno, da bi bile naše igralke še veliko boljše plasirane, če bi nastopile tudi na zveznih turnirjih.

Najslabši smo pravzaprav trenutno pri mladincih. To pa je tudi razumljivo, saj so v tej konkurenci ocenjeni igralci ravenskega Fužinarja še vsi pionirji in jih večji uspehi v tej konkurenci šele čakajo, seveda, če bodo marljivi pri treningu. Osojnik je 20., Orešnik 35., Lajmiša in Plešaja pa najdemo na 65. in 66. mestu.

Pri pionirjih je Osojnik odličen 5., Orešnik 21., Borovnik in Fras pa sta 62. oziroma 68. Za sezono 1968/69 pa pri klubu že pripravljajo nove upe — Filipančiča, Knapa, Mlakarja, Legnerja in druge, ki bodo morali skupaj s Plešajem reševati čast Raven v najmlajši disciplini.

Pri mladinkah je Hanuševa odlična 5., Petračeva 7., Fišerjeva 27., Kovačičevo pa najdemo na 31. in Gutenbergjevo na 39. mestu. Upoštevati pa je potrebno, da so zadnje tri zelo mlade igralke, ki bodo še dolgo igralce pri mladinkah, saj so vse šele pionirke.

Mali kapitani

Foto: J. Šater

Da je vode vsaj do kolen

Petračeva, ki je bila ob zadnji razvrstitvi pri pionirkah na prvem mestu, je sedaj, ko je končana sezona, na tretjem. To pa predvsem zaradi tega, ker se ni udeležila zveznih tekmovanj. Kovačičeva, Fišerjeva in Gutenbergjerjeva pa so izmed 35 pionirk na 14., 15. in 22. mestu, kar gre oceniti z zelo dobro.

Morda je zanimivo še pogledati, katera ekipa ali posameznik je za NTK Fužinar priigral največ točk. Od skupaj zbranih 1336 točk jih je Petračeva sama zbrala kar 331 in krepko vodi. Druga je Hanuševa s 171 točkami, tretji je Jamšek s 166 točkami, sledita Krajgerjeva s 166 točkami in Osojnik s 105 točkami. Ta pregled seveda ni čisto realen, saj je Petračeva bila točkovana pri pionirkah, mladinkah in članicah, medtem ko je bila Krajgerjeva točkovana samo pri članicah. Kaže tudi, da smo še vedno veliko boljši v ženskih disciplinah ali drugače povedano, da je pri moških le večja konkurenca.

Pri ekipah pa je vrstni red tak: člani in članice po 68, pionirke in mladinke po 56 točk, mladinci 41 in pionirji 33 točk.

Vsem igralcem in trenerjem čestitamo z edino željo, da bi bili čez leto dni na 3. mestu.

ŠE ZA ENO ŠOLSKO ŠPORTNO DRUŠTVO SMO BOGATEJŠI

V prejšnji številki Informativnega fužinarja smo zapisali, da so na osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah ustanovili šolsko športno društvo Mladost. Z veseljem lahko danes zapišemo, da so tudi na osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah ustanovili svoje šolsko športno društvo. Imenuje se ŠSD Pionir.

Ustanovitev šolskih športnih društev na naših šolah je občinska zveza za telesno kulturo že dolgo načrtovala in propagirala z edinim namenom, da bi se v teh društvih zbralo čimveč učencev in učenk, ki bi se lahko bolj načrtno in vsestransko vzgajali v športnike, organizatorje, vaditelje in sodnike. Brez dvoma drži, da je veliko število učencev in učenk izven športnega dogajanja, da osnovna športna in telovadna dru-

štva ne zajemajo niti četrtine vseh šoloobveznih otrok in prav zato je taka oblika dela — neposredno tam, kjer so otroci vedno skupaj — najboljša in lahko daje tudi najlepše rezultate.

O ustanovitvi šolskega športnega društva na ravnski osnovni šoli je bil že dolgo govor, vendar so bila zlasti med telesnovzgojnimi učitelji v začetku mnenja deljena, pravzaprav prej negativna kot pozitivna. Vendar se je kmalu izkazalo, da se na pogoje dela zlasti na Ravnah res ne gre pritoževati, v medsebojnih pogovorih pa smo ugotovili skupno pripravljenost in zasledili veliko hotenja, da le pride do ustanovitve šolskega športnega društva.

Skupni sestanek, ki ga je sklical ravnatelj osnovne šole tovariš Ivan Janko s predstavniki občinske zveze in predstavniki šole, je dokončno ovrigel vse dvome, prikazal dobre strani takega dela in odločil o ustanovitvi šolskega športnega društva. Tak zaključek je bilo tudi pričakovati, saj je ravnatelj tovariš Ivan Janko bil od vsega začetka navdušen pristaš take oblike telesnovzgojnega dela, in povedati je potrebno, da je imel tudi v ostalih prosvetnih delavcih na šoli (ki so bili navzoči na omenjenem sestanku) polno podporo.

Šolsko športno društvo Pionir osnovne šole Prežihovega Voranca na Ravnah je ustanovljeno, obstaja in začelo je z delom. Prvi koraki so že narejeni. Ustanovljen je odbor s predsednikom tov. Vernerjem Kristanom, telesnovzgojnim učiteljem, na čelu. Ostale funkcije so razdeljene med učence in učenke. Podpredsednik je Silvo Breznik, tajnica Irena Jež, blagajnik Dušan Brankovič. Razumljivo je, da bo vsaj v začetku potrebna novo ustanovljenemu društvu velika pomoč vseh prosvetnih delavcev na šoli, v prvi vrsti pa še ostalih treh telesnovzgojnih učiteljev — Lasbaherjeve, Hojnika in Medveška. Prav od teh telesnovzgojnih delavcev — mentorjev šolskega športnega društva — bo v veliki meri odvisno, kako dolgo bo trajalo, da se bo društvo krepko postavilo na lastne noge.

Ko čestitamo vsej šoli na čelu z ravnateljem Ivanom Jankom k tako pomembnemu dogodku in vsem odbornikom na šoli s predsednikom Vernerjem Kristanom, bi radi povedali samo to, da želimo in pričakujemo od šolskega športnega društva Pionir vztrajno in dobro delo, prvi rezultati dela pa bodo nagrada za trud in nenehna spodbuda za naprej.

MALE OLIMPIJSKE IGRE

Jugoslovanski olimpijski komite je z namenom, da bi čimveč šolske mladine tekmovalo med seboj v različnih športnih panogah, razpisal za šole medrazredna in medšolska tekmovanja ter poslal že okvirne propozicije. Vsaka šola naj bi med razredi organizirala tekmovanja v panogah, ki jih pač lahko priredi, občinske zveze ali pedagoški odbori za organizacijo malih olimpijskih iger pa naj potem ta tekmovanja organizirajo tudi v občinskem merilu.

Kljub temu da smo letos propozicije zelo pozno sprejeli (tekmovanja bodo vsako leto do leta 1972), je na vseh šolah v naši občini in tudi v občinskem merilu bilo izvedeno že lepo število tekmovanj z izredno veliko udeležbo učenk, učencev, dijakov in dijakinj.

O teh tekmovanjih bomo v naslednji številki poročali več, tokrat le toliko, da je pri ObZTK ustanovljen odbor za izvedbo malih olimpijskih iger, v katerem so telesnovzgojni in prosvetni delavci gimnazije Ravne, IC Ravne, osnovne šole Ravne, Prevalje, Mežice in Črne, RIŠ Mežica in posebne osnovne šole na Ravnah. Predsednica tega odbora je Jožica Filipančičeva.

Pričakujemo lahko, da bo strokovno sestavljeni odbor za izvedbo malih olimpijskih iger uspešno vodil ta res množična tekmovanja naše šolske mladine.

TAKIH PRIREDITEV SI ŽELIMO ŠE VEČ

V organizaciji strokovnega odbora za telovadbo pri občinski zvezi za telesno kulturo je bila v Žerjavu, Mežici, na Prevaljah in Ravnah izvedena občinska telovadna akademija, pri kateri je sodelovalo preko 100 telovadcev in telovadk iz Žerjava, Raven in Črne.

V skrbno pripravljenem programu, ki je obsegal 13 točk, smo lahko videli izvirne sestave, ki bi jih še in še gledali, pristrčno mladost in veliko telovadnih užitkov, kar vse priča, da so se avtorji sestavov res potrudili in vložili v dolgotrajne priprave res veliko svojega dela. Povemo jim lahko, da so povsem uspeli, da njihov trud ni bil zaman in da si takih prireditev želimo še več.

Na Ravnah je bila akademija v pravem ambientu, v veliki telovadnici DTK. Vendar niti akademija sama niti ambient nista nič pomagala in dvorana je bila skoraj prazna. Zbralo se je res zelo malo gledalcev, kar nikakor ni v čast Ravenčanom, ki so nekdanj veljali za vnete obiskovalce raznih telovadnih in športnih prireditev. V dvorani nismo videli nobenega družbenopolitičnega delavca, nobene »vidnejše« osebno sti, in prav taki ljudje bi morali priti in včasih tudi pogledati, kaj delajo vodniki, vaditelji, kako se izživlja športna mladina, in verjetno bi marsikateri še bolj in še več delal, mladina bi bila bolj navdušena. Tako pa...

Vendar naj to ne spravi v malodušje Anice Puđgarjeve, ki je pripravljala najmlajše, pionirke in mladinke ravenskega Partizana, Draga Šteklja in njegovih pionirjev, ki so skakali čez skrinjo, Lonke Mlinar, ki je s svojimi pionirji iz Žerjava pokazala vaje s pručkami in vaje na bradlji, Zdravka Videršnika, ki je pripravil mladinke TVD Partizana Raven za vaje na dvovišinski bradlji, ali Tanje Lorber iz Žerjava, ki je bila s pionirji in pionirkami kakor tudi s članicami najbolj izvirna in je poleg tega pripravila še svoje mladinke za vaje na dvovišinski bradlji ter skupaj z Lonko Mlinarjevo in ostalimi iz Žerjava z delom pokazala, da njihovo telovadno društvo najboljše dela in da ga lahko trenutno smatramo za najboljše telovadno društvo v dolini. Krivični bi bili, če ne bi omenili tudi Tomija Vevarja iz Mežice, ki že dolgo vadi občinsko člansko telovadno vrsto in prav ta vrsta je na čelu z vodnikom pokazala, da je telovadba izredno lepa in tudi težka prвина. Vsem vaditeljem, vsem avtorjem sestavov, nastopajočim in tudi predsedniku strokovnega odbora za telovadbo tov. Matevžu Osojniku hvala za trud in iskrene čestitke za uspelo prireditev. Res, takih prireditev si želimo še več!

Za vroče in deževne dni

Marjan Kolar

Stvarjenje novega sveta

V začetku je Ljudstvo osvobodilo nebo in zemljo. Zemlja je bila porušena in prazna in tema je bila nad deželo, kajti vojna je uničila še tistih nekaj elektrarn, kar jih je dežela premogla.

In Ljudstvo je reklo: »Bodi električna!« in bila je električna. In videlo je Ljudstvo, da je električna dobra in ločilo je električno od petrolejke in električno je imenovalo napredek, a petrolejko je imenovalo zaostalost. In bilo je leto prvo.

In reklo je Ljudstvo: »Bodi raztežje med umazanimi in čistimi, med koristnimi in škodljivimi vodami!« Izkopalo je torej Ljudstvo kanale, zgradilo nasipe, reguliralo reke ter pridobilo orno zemljo in komunalno urejene parcele. In videlo je Ljudstvo, da je naredilo dobro. In bilo je leto drugo.

In reklo je Ljudstvo: »Zemlja, poženi travo in zelenjavo in rodovitno drevje!« In zgodilo se je tako. Ustanovilo je Ljudstvo zadruge, pognojilo travnike, posejalo polja in zasadilo plantaže. In videlo je Ljudstvo, da je dobro. In bilo je leto tretje.

In reklo je Ljudstvo: »Rodi naj zemlja žive stvari, živino in laznino in ptice nebeške in ribe!« In zgodilo se je. In zgradilo je Ljudstvo farme in pitališča in mesnice in tovarne ribjih konzerv in ceste med tovarnami in farmami in avtomobile, ki so vozili po cestah. In videlo je, da je dobro, in bilo je leto četrto.

In reklo je Ljudstvo: »Bodo naj luči blizu in daleč, da bodo oznanjale kvaliteto naših izdelkov in da bomo videli, kaj se godi po naših tovarnah in farmah!« In izdelalo je Ljudstvo svetleče reklame na ulicah, ki so hvalile živino in laznino in ptice nebeške in ribje konzerve. Izdelalo je televizorje ter gledalo v njih svoje delo in sebe. In videlo je, da je dobro, in bilo je leto peto.

In reklo je Ljudstvo: »Naredimo Novega Človeka po naši podobi, ki nam bo enak, ki pa ne bo poznal strahot vojne in muk graditve, le radosti osvobojenega dela in televizijo!« In zgodilo se je tako. In zgradilo je Ljudstvo šole in stadione in parke in poslalo je Novega Človeka vanje. Reformiralo je šole, prestavljalo in odstavljalo učitelje in vzgojitelje. In imenovalo je najlepši del svoje dežele Raj. In bilo je dobro, in bilo je leto šesto.

In ni počivalo Ljudstvo leto sedmo, ampak je konferiralo, zborovalo, sprejemalo pravilnike, jih pretresalo in spreminjalo in reformiralo šole — vse za Novega Človeka. In bilo je dobro.

In postavilo je Ljudstvo Novega Človeka v Raj in mu reklo:

»Glej, dajemo ti travo in zelenjavo, tovarne in farme in ptice nebeške in pravilnike. Vse je tvoje, vendar ni povsem tvoje, ker je last nas vseh. Zatorej delaj in ne veseli se mimo pravilnikov ter jej in pij po pravilnikih. Beri torej pravilnike in ubogaj njihove zapovedi. Če pa se jih ne boš držal, boš moral oditi iz Raja in v revščini si boš moral v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh.«

»Adijo!« je rekel Novi Človek.

Gostom iz Srbije smo pokazali tudi Rimski vrelec

»Kam? Zakaj?« je kriknilo Ljudstvo.

»Drugam. Kaj mi bo Raj, če ne smem ničesar storiti po svoje!« je rekel Novi Človek in odšel v revnejše predele dežele. In ni bilo dobro, in bilo je leto osmo.

In sestajalo se je Ljudstvo in konferiralo, sprejemalo je sklepe, jih razveljavljalo, spreminjalo je pravilnike, vstavljalo nove člene in naposled sklenilo, da bo ustvarilo novega Novega Človeka. In ni bilo dobro, ker ga je spet ustvarilo po svoji podobi in ga spet zasulo z goro papirja.

In bilo je leto deveto, deseto in dvajseto.

SLOVARČEK TUJK

- anuliran** — razveljavljen, uničen, odpravljen
argumentacija — dokazovanje, utemeljevanje, dokazno gradivo
decenten — sposoben
ingerenca — vpliv na kaj, vmešavanje, vtičkanje, poseganje v tuje zadeve
kanibalščina — surovo izražanje, surov jezik
leksik — besednjak, slovar
liričen — čustven
noetika — nauk o spoznavanju
non paratus — nepripravljen
paradoks — na videz brezglava, nespametna trditev, nepričakovana, osupljiva misel (npr. molče trobental bo)
pertinenca — pritiklina, pristojnost, primernost
petent — prosilec
posezor — posestnik
potencial — zmogljivost
terminirati — določiti rok
toksičen — strupen
unikat — edini izvod kakega dela
unitas — enotnost, edinost
vakuum — brezračni prostor

REDKA IN TOPLA ZAHVALA

Na naslov uprave železarn je konec junija prišla denarna pošiljka in spremno pismo vdove našega nekdanjega sodelavca Slavka Rasbergerja. Tole je napisala:

Moj mož je zelo cenil kolektiv, sredi katerega je živel. Tudi delo ga je veselilo. Zdi se mi najbližje njegovi volji, če denar naložite v sklad za ponesrečence. Od običajne javne zahvale v časopisu ne bi bilo nobene koristi.

Še enkrat se vam zahvaljujem za iskreno sožalje in pomoč ob nesreči, ki nas je bridko presenetila.

Mojca Potokar-Rasberger

V imenu železarn — iskrena hvala!

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V STRELJANJU

20. junija je bilo na Ravnah v DTK občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju zračno puško, ki se ga je udeležilo 19 ekip. Po dve ekipi so dali LIP Prevalje, Zila Ravne in Ljudski magazin Prevalje, Železarna Ravne pa kar 12!

Vrstni red ekip: 1. Železarna — livarna, 440 krogov, 2. Železarna — mehanična, 431, 3. Železarna — remont, 404 itd.

Vrstni red posameznikov: 1. Anton Špegel — 159, 2. Jože Podbevšek — 158, 3. Hinko Pepevnik — 151 (vsi Železarna Ravne) itd.

V posebni konkurenci so tekmovali registrirani strelci in se uvrstili takole: 1. Železarna I — 494, 2. Železarna II — 470, 3. Železarna III — 460.

Med posamezniki je bil najboljši Evgen Korinšek — 166 — pred Hrovatičem — 165 — in Zatlerjem — 163.

Po končanem tekmovalju so zmagovalne ekipe prejele lične pokale, najboljši posamezniki pa praktična darila. Vsi udeleženci so želeli, da bi bilo takšnih srečanj čimveč in da bi bila udeležba še večja.

-ervi-

Vest, ki laja, ne grize.

JUNIJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Viljem Grmič — PK, Alojz Kelc — NK, Franc Čerenjak — NK, Ivan Posrpnjak — NK, Alojz Hovnik — NK, Avgust Dežman — NK, Marija Forjan — NK, Dušan Kudrnovsky — KV, Bogomir Petrič — NK, Zdravko Dobrovnik — KV, Jože Duler — KV, Stane Kogej — NK, Franc Kac — NK, Josip Pavlinec — NK, Marjan Podpečan — KV, Anton Lavko — NK, Karel Rečnik — NK, Jurij Selinšek — NK, Stanko Pušnik — NK, Marko Gerold — NK, Friderika Videmšek — SS; sprejeti za nedoločen čas.

Danica Robnik — NK, Jožica Burjak — NSS, Elizabeta Dobrovnik — SS, Marija Dobrovnik — SS; sprejete za določen čas.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Jože Čič — NK, Maksimiljan Kramljak — KV, Pavel Ramšak — NK, Edvard Mišhans — KV, Ana Gorenšek — NK, Jože Kobolt — KV, Jože Gerkišič — NK, Jurij Strmčnik — KV, Leopold Makan — NK, Vincenc Rapuc — KV, Ivan Soršak — NK, Avgust Kobolt — PK, Ivan Plešej — KV, Ivan Kragelnik — KV, Jože Škorjanc — PK, Anton Gregelj — NK, Herman Zabukovnik — KV, Branimir Špražar — VSS, Engelbert Gostenčnik — VSS, Anica Lekše — NSS.

V ŠOLI

Po klobasah je dišalo

Po vojni se je na neki šoli v Zg. Savinjski dolini pripetilo naslednje: Mlada učiteljica je poučevala učence 1. razreda. Nekega dne začuti med poukom duh po česnu. Gleda po razredu in vidi, da si je neka učenka privoščila klobaso in jo že z velikim užitkom pospravila do polovice. Učiteljica jo pokliče k tabli in resno pouči, da se med poukom ne sme jesti, najmanj pa klobas, ker se pri tem zamastijo zvezki in knjige, ki se zelo težko dobijo. Deklica ji je morala obljubiti, da tega ne bo več storila.

Pretečejo nekako trije tedni po tem dogodku. Učiteljica zopet začuti duh po klobasi. Gleda po razredu, gleda, a vidi, da niti en učenec nima klobase v rokah. Čudno pa si ji le zdi, zakaj ta prijetni vonj. Gre po sobi in vidi, da se je ista učenka, ki je napravila prekršek pred tedni, pod klopjo pridno mastila s klobaso. Ko jo pokliče, jo trdo prime, češ da je zadnjič vendar obljubila, da tega ne bo več storila. Ostro jo vpraša, zakaj se je skrila pod klop in ravno tam jedla klobaso. Pa se ta mala, drugače pridna punčka odreže: »Tovarišica, zato, ker smo na ‚švarc‘ klali!«

Klanje na črno je bilo namreč takrat strogo prepovedano.

Relativno

Hčerka pravi očetu:

— Sedaj mi že lahko dovoliš, da napravim šoferski izpit, saj sem zadosti stara.

— Da, da, ti že, ampak naš avto še ni dovolj star.

V duhu časa

Avtoštopar ustavi lep športni avto. Šofer ga vpraša, zakaj nosi dolge lase.

— Zato, ker posnemam zgodovino.

— Takrat je bila navada hoditi peš, reče šofer in odpelje naprej.

NAŠI UPOKOJENCI

Ana Gorenšek, roj. 22. 10. 1916, v železarni od 1. 10. 1964, čistilka v elektroremontu. Inval. upokojena 1. 6. 1968

Anton Grošelj, roj. 2. 10. 1920, v železarni od 1. 2. 1952, vodja term. plan. oddelka v PDJ. Inval. upokojen 1. 7. 1968

Ivan Kragelnik, roj. 23. 1. 1913, v železarni od 2. 9. 1927 s presledki, nazadnje izmenski delovodja v mehan. delavnici. Os. upok. 12. 6. 1968

Jože Škorjanc, roj. 11. 3. 1913, v železarni od 1. 7. 1952, izdelovalec vzmeti v vzmetarni. Inval. upokojen 13. 6. 1968

Ignac Gradišnik, roj. 24. 4. 1913, v železarni od 2. 9. 1927 s presledki, nazadnje kovač v topilnici. Os. upokojen 1. 7. 1968

Avgust Kobolt, roj. 16. 8. 1912, v železarni od 12. 5. 1940, avtogeni rezalec na priprav. vložka — topilnica. Os. upokojen 8. 6. 1968

VOZNIKI MOTORNIH VOZIL

Zavarovalnica »SAVA«, poslovna enota Maribor,

obveščča

vse lastnike motornih vozil, da sklepa njen zastopnik na prometnem odseku občinske skupščine Ravne

ob sredah v uradnem času

vse vrste avtomobilskih zavarovanj:

- obvezno jamstvo motornih vozil,
- avtokasko in
- avtonezgođe.

Zastopnik daje pojasnila in sklepa tudi vse vrste imovinskih in osebnih zavarovanj.